

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ШІСТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина четверта

Стенограма пленарного засідання
15 вересня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ШІСТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина четверта

*Стенограма пленарного засідання
15 вересня 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 15 вересня 2026 року)

Частина четверта

Складення присяги народним депутатом України Слободян О.М.	...7
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...8, 11
Інформація про входження народного депутата України Слободян О.М. до складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу»	...10
Заява депутатських груп «Довіра» та «Партія «За майбутнє»	...17
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...18
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про надання згоди на звільнення Президентом України Кравченка Р.А. з посади Генерального прокурора»	...18
Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення норм законодавства у сфері питного водопостачання та водовідведення»	...23
Виступ Співкер Палати представників парламенту Японії Ейсуке Морі	...27

Прийняття рішення про включення до порядку денного сесії проєктів законів України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за організацію електронно-комунікаційних шахрайських організацій (шахрайських кол-центрів) та залучення до участі в них» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відповідальності за організацію електронно-комунікаційних шахрайських організацій та порушення порядку призову (прийняття) громадян на військову службу, ведення військового обліку»	...32
Прийняття в першому читанні за основу в редакції, запропонованій у висновку головного комітету, із скороченням наполовину строку підготовки до другого читання проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо захисту громадян, їхніх коштів від незаконних дій з платіжними інструментами й банківськими рахунками»	...34
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проєктів законів України: «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підвищення ефективності контролю за виробництвом та обігом тютюнової сировини»	...41
«Про внесення змін до деяких законів України щодо нерухомого майна, придбаного в іпотеку»	...43
Прийняття рішення про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проєкту Закону України «Про внесення зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо зарахування плати за оформлення та видачу документів у галузі державного експортного контролю до спеціального фонду державного бюджету»	...48

Розгляд проєктів законів України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за дії, які призводять до травматизму та смертності на дорогах» та «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за дії, що призводять до загибелі й травмування людей на дорогах»

...52

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
15 вересня 2026 року, 11 година 34 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні! Добрий день, шановні народні депутати! Переходимо до роботи. Нагадую, що здійснюється пряма трансляція нашого засідання.

Відповідно до Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання. У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, дозвольте поінформувати вас про результати цьогорічного Саміту голів парламентів держав Групи Семи, у якому Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук брав участь уже вп'яте. Саміт відбувся на запрошення Франції, яка головує у Групі Семи. Зустріч вкотре засвідчила непохитну підтримку України. Лідери парламентів G7 підтвердили солідарність з українським народом та готовність і надалі підтримувати Україну в боротьбі за незалежність, справедливий та тривалий мир. Дякуємо Франції за головування у групі G7, за лідерство.

Хочу також поінформувати, що вчора у Верховній Раді відбулася важлива нарада за участю керівництва парламенту, Прем'єр-міністра, представників усіх депутатських фракцій та груп, голів профільних комітетів, а також послів держав Групи Семи та європейських партнерів – членів ЄС. Говорили про законопроекти, від прийняття яких безпосередньо залежить фінансування державного бюджету та виконання наших міжнародних зобов'язань.

Окремо говорили про європейську інтеграцію та безпосередню участь Верховної Ради у роботі з переговорними кластерами. Наше завдання – максимально консолідувати зусилля навколо прийняття необхідних та важливих для держави рішень, які дозволять підтримати її фінансову спроможність.

Шановні колеги, давайте привітаємо колегу Маргариту Віталіївну Шол, у якої сьогодні День народження. Вітаємо та бажаємо міцного здоров'я, плідної роботи, нових досягнень в ім'я України *(Оплески)*.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 13-й рік опору українського народу збройній агресії російської федерації, п'ятий з яких – в умовах повномасштабного вторгнення. Російські терористи не припиняють завдавати щодня масованих ракетних та дронівих ударів по українських містах і громадах, вбивати мирних людей, руйнувати житлові будинки, цивільну та критичну інфраструктуру.

Цими днями ми згадували визначні події чотирирічної давнини, які стали яскравими сторінками нашої боротьби за визволення рідної землі, зокрема звільнення Силами безпеки і оборони України міста Святогірська та успішний Харківський контрнаступ, в результаті якого було звільнено від російської окупації значну частину Харківської області. Ці події, а також багато інших перемог під час цієї війни стали можливими виключно завдяки мужності, професіоналізму та самовідданості наших захисників і захисниць. Пам'ятаймо їхні звитяжні подвиги. Свобода і незалежність України здобувається найвищою ціною – життям і здоров'ям наших воїнів, мирних громадян.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх героїв України, які віддали життя за свободу і незалежність нашої держави, всіх мирних громадян, зокрема дітей, чий життя обірвала російська агресія. Вічна пам'ять!

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Прошу сідати.

Шановні колеги! Шановні народні депутати, 9 вересня 2026 року Центральна виборча комісія відповідно до положень законодавства зареєструвала народного депутата України, обраного на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі, Слободян Олену Миколаївну, включену до виборчого списку політичної партії «Слуга народу».

Відповідно до статті 79 Конституції України перед вступом на посаду народні депутати України складають присягу перед Верховною Радою України.

Для складення присяги на трибуну запрошується народний депутат України Слободян Олена Миколаївна.

СЛОБОДЯН О.М., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

СЛОБОДЯН О.М. Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаємо, Олено Миколаївно. Бажаємо плідної роботи у Верховній Раді дев'ятого скликання.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп ми домовлялися надати кожному уповноваженому представнику до 3 хвилин на виступи. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Ігор Гузь, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець).* Слава Україні! Волинь, депутатська група «Партія «За майбутнє». Я хочу звернутися з цієї трибуни до Президента України Володимира Зеленського, до міністра внутрішніх справ Вигівського і до майбутнього Генерального прокурора. Дивіться, яка цікава ситуація склалася на Волині 8 вересня. Чотири дні після оприлюднення відео зі справи «Карфаген» про кришування в Генеральній прокуратурі кол-центрів. У центрі Луцька працівники поліції та прокуратури накривають кол-центр. Але, увага, я хочу, щоб усі українці, волиняни зафіксували ситуацію: накривають кол-центр за 50 метрів від приміщення Головного управління Національної поліції у Волинській області та за 150 метрів від приміщення обласної прокуратури! Нормально?

Я запитую у керівництва держави, правоохоронних органів: може таке бути, що начальник обласного управління поліції Сліпчук і прокурор Роговенко, які бачили зі своїх кабінетів цей кол-центр, а там було ідентифіковано близько 60 осіб і мільйони доларів обороту, не знали про цю ситуацію? Разом ходили на перекур, пили горілку тощо.

А тепер головне. На оприлюднених НАБУ плівках у справі «Карфаген» рідний син начальника Головного управління Національної поліції у Волинській області Сліпчука ідентифікований як так званий «Даня Сліпчук Флеш», як працівник прокуратури, який допомагає Кропиві кришувати кол-центри.

У мене запитання: є зв'язок чи ні? Рідний син на плівках, очевидно, буде оголошено підозру, а ти, начальник Головного управління поліції, бачиш зі свого кабінету кол-центр і лише на четвертий день після оприлюднення інформації прикриваєш його. Керівник обласної прокуратури Роговенко працював у Бучі в регіональній прокуратурі під керівництвом ще діючого нині Генерального прокурора Кравченка. Є зв'язок? Є.

Вимагаю: перше – звільнити начальника Головного управління Національної поліції у Волинській області Сліпчука та керівника обласної прокуратури Роговенка; друге – закликаю НАБУ з'ясувати, чи є зв'язок у цих питаннях; третє, головне – не дати можливості їм втекти.

Ми ж знаємо, що для прокуратури точка збору всіх так званих «діячів» Кравченка – у Парижі. Не допустіть цього!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, мир вам. Я хочу повернути всіх з цього залу, де царить політика, на грішну землю і нагадати, що війна коштує 190 мільйонів – не гривень, а доларів – на день. Ми фінансуємо наші видатки за рахунок податків лише на одну третину. Обстріли енергетики минулої зими, паливна криза на Близькому Сході, удари по логістиці, по найбільших, найефективніших вітчизняних підприємствах призвели до того, що ми вже прогнозуємо від'ємне зростання ВВП на поточний рік. Ми вже маємо на сьогодні недовиконання бюджету на суму близько 1 мільярда доларів, яке, на жаль, буде збільшуватися.

Ми маємо спадок від колишнього керівництва Міністерства оборони – дефіцит військового бюджету в розмірі 27 мільярдів доларів. Внаслідок недовиконання наших міжнародних зобов'язань, які ми брали на себе, ратифікуючи відповідні міжнародні угоди, ми не можемо отримати 29,5 мільярда від наших партнерів.

Власне, цей розрив становить одну четверту ВВП країни. Одну четверту! Це шалені гроші! Водночас ми знаходимо час для того, щоб займатися політикою, кадровими питаннями, з'ясовувати стосунки та рахувати власні рейтинги. Ми займаємося політикою там, де треба займатися державництвом. Наші правоохоронці також захоплюються політикою, стріляють одне в одного, ведуть політичну війну підозр, яка перетворює КПК України на дишло.

Ми з вами у 1919 році. Це все вже було! Було протистояння Винниченка з Петлюрою, незалежників з боротьбистами, самостійників з еседеками, соціалістів з державниками і лібералами. Результатом цього протистояння стала спочатку Київська катастрофа, а потім – падіння УНР. Це все вже було.

Я закликаю зал схаменутися і об'єднатися довкола держави, навколо найголовнішого нашого завдання – миру для нашої країни, якого можна досягти лише в єдності, тоді, коли ми будемо сильними, фінансово забезпеченими.

Я прошу голосувати зеленою кнопкою за всі наші євроінтеграційні зобов'язання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Андрійович Бакунець, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Депутатська група «Довіра», Львівщина. Учора на нараді з послами було зазначено, що ситуація в нашій країні критична. Вона гірша за критичну. У бюджеті немає грошей, людям вчасно не виплачують соціальних виплат. У цей час суспільство дізнається про корупцію в різних органах влади. Існування кол-центрів – це абсолютно ненормальна ситуація, суспільство стривожене.

Я приїхав із прикордонного округу. Це ненормальний процес, коли з державного бюджету грошей не дають, а все вішається на органи місцевого самоврядування, змушуючи шукати гроші на якісь нікому не потрібні, іноді нереальні для виконання програми, і реалізовувати їх. Замість того, щоб забезпечувати теплопостачання в садочках та школах, органи місцевого самоврядування повинні шукати додаткові гроші на харчування. Хто в Києві придумав харчування, той нехай дає гроші на це харчування, і тоді діти отримають їжу. Не можна забирати гроші з теплопостачання на інші видумані програми, які іноді абсолютно неможливі для виконання, особливо у сільських школах, де й без того здебільшого закриті 10–11-ті класи.

Українці і так ледве виживають. І ви уявляєте собі ці з'ясування ситуації у правоохоронних органах? Це ж ненормальний процес. Українці запитують: у якій державі ми живемо? Згідно з Конституцією України – у парламентсько-президентській. Я закликаю вас: зберімося до купи, треба збільшувати суб'єктність, посилювати роль парламенту. Ми повинні контролювати уряд, його дію чи бездіяльність, бо відповідальність потім впаде ні на кого іншого, як на цей парламент.

Я закликаю вас зібратися і проголосувати законопроекти, які стоять у порядку денному. Від імені депутатської групи «Довіра» пропоную включити до порядку денного цього тижня проєкт постанови «Про створення Парламентського простору пам'яті та Парламентської книги пам'яті полеглих Захисників і Захисниць України». На увіковічення пам'яті заслуговують ті українці, які нас захищають, кого чекають удома, і ті, які віддали найдорожче. Пам'яті і уваги заслуговують ті, хто сьогодні захищає нас на фронті, ризикуючи життям, а не з'ясовуючи внутрішні конфлікти на вулицях Києва – столиці України. Закликаю всіх до єдності. З вірою в Бога і людей.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, є оголошення, його треба зараз зробити, щоб ми встигли додати в систему. Згідно з поданою заявою, відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про входження

народної депутатки України Слободян Олени Миколаївни до складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу». Вітаємо!

Продовжуємо виступи.

Михайло Михайлович Папієв, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Насамперед ми вдячні Збройним Силам України за можливість працювати тут завдяки мужності й героїзму наших воїнів.

Шановні колеги! Головне, щоб ці відволікання суспільства не затьмарили основні цілі, які стоять перед Україною – європейську інтеграцію та євроатлантичну інтеграцію. Що я маю на увазі? Міністр закордонних справ обіцяв, що до кінця року Україна відкриє чотири кластери, і нам треба буде перейти до конкретних переговорів з Європейським Союзом, щоб переговорна група, визначена Україною, відстоювала інтереси України.

Що я маю на увазі? Я представляю Чернівці. Для нас дуже важливим є збереження європейського транспортного коридору Балтика – Середземномор'я. Автомобільне сполучення проходить через пункт пропуску Порубне, а залізничне – через Вадул-Сірет.

Президенти України та Румунії підписали цього року дуже важливий документ – декларацію про встановлення стратегічного партнерства між Україною та Румунією. Після цього Румунія прийняла абсолютно позитивне для України та українців рішення, що автобан Бухарест – Сучава, тобто швидкісна автомагістраль, пройде не до кордону, а на 30 кілометрів углиб території України.

Ви знаєте, що організм живе тоді, коли артерії наповнені кров'ю. Зараз нам конче потрібно, щоб уряд прийняв рішення про те, щоб до статті 3 Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Румунії про співробітництво в галузі залізничного транспорту були внесені пункти Глибока і Вадул-Сірет. Це дасть можливість у ситуації, коли заблокована Одеса, збільшити у п'ять разів залізничний вантажопотік через кордон України і Румунії. Треба, щоб переговорники відстоювали інтереси України.

Ми на початку засідання співаємо, що душу й серце покладемо за нашу свободу, то щоб не було, як із Прем'єр-міністром Свиріденко. Ви знаєте, що наші сусіди ініціюють створення транспортного коридору *Via Carpatia*, який пройде через Словаччину і Угорщину в обхід України. Фактично, якщо буде збудований цей транспортний коридор, то європейський транспортний коридор України стане апендиксом, а це робочі місця, інфраструктура.

Уявіть собі, що на саміті Тримор'я у квітні поточного року в Хорватії Прем'єр-міністр Свириденко заявила, що Україна приєднується до *Via Carpatia*. Шановні, куди дивиться Служба безпеки України? Фактично це здача національних інтересів України на користь невідомо кого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська, фракція партії «Голос».

БОБРОВСЬКА С.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Ви знаєте, шановні, дорогі українці, я думаю, що, як і ви, ми всі в глибокому шоці від того, що відбувається останні два тижні з державою і системою управління. Не встигли ми відійти від столичних побоїщ, стрілянини між двома спецслужбами, як з'являється «Форест Гамп», про який ми вже забули, потім – «Карфаген», а тепер – історія з Парижем. Виникає логічне питання: чому одним можна в Париж, а інші за СЗЧ отримують вирoki і сидять в тюрмі? Чому одні крадуть і є на беерках, а інші крадуть і сідають у тюрму, а потім потрапляють у «Шквал», у штурмові підрозділи?

У мене запитання: куди ми докотилися в той час, як українські військові тримають фронт, а Київ фактично опинився у якомусь безладді і повній міжвідомчій війні? Це в нас уже кадрова криза, анорексія? Це в нас набирають людей по оголошенню, яких потім ми виставляємо, осоромившись на весь світ, не знаючи, як це пояснювати ні самим собі, ні партнерам? Чи в нас уже інституційна неспроможність, чи ми, справді, рухаємося туди, куди хоче русня, штовхаючи нас до якоїсь *Failed state*. Я не знаю до якої точки ми дійшли. У мене звернення і величезне прохання до Президента: треба нарешті повернутися і напевно знову взяти керування у свої руки, інакше ми дійдемо до якогось колапсу.

Минулого тижня я була в Херсоні. Я глибоко збентежена, щоб не сказати іншими словами, ненормативною лексикою. Лікарі мають реанімації в підвалах, Військові тримають Херсон просто для того, щоб він стояв і люди могли жити, щоб можна було забрати людей з Олешків, вивезти загиблих із сіл та міст, тому що евакуацією мало хто займається. Є купа проблем. Ми тут воюємо між собою і фактично призводимо до колапсу управління державних інституцій. Як на мене, це просто величезна ганьба.

Я звертаюся до Президента з проханням застосувати всі свої можливості, до наших спеціальних структур – повернути ще не колишнього Генерального прокурора в Україну. Такий досвід і механізм є, що означає, що це цілком імовірно. Це перше.

Друге. Треба провести конкурс на посаду Генерального прокурора, тому що вона не може бути лише креатурою Президента, лише політичною фігурою. Ми бачимо до чого це призводить.

Третє. Шановні колеги, давайте приводити державне управління у відповідність і не змішувати функціональні обов'язки структур між собою. Інакше ми опинимося в колапсі. Найгірше буде, якщо стоятиме фронт, а Київ впаде. Це буде ганебно!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Олексійович Порошенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Настав час подивитися в очі реальності навіть тим, хто в рожевих окулярах у теплій ванні звик бачити тільки рядки телемарафону. А реальність така: безпекова ситуація стрімко погіршується. Росія зробила технологічний прорив у розробці реактивних дронів, а Україна не розробила ефективного протиповітряного захисту проти них. Удари по логістиці, по зерновому коридору, Епіцентру, Новій пошті, Розетці, Рошену на сьогодні створюють суттєву перешкоду функціонуванню держави.

Прем'єр-міністр доповідав учора про відсутність грошей і фінансову кризу. Українські воїни роблять більше, ніж держава може вимагати від людини, але натомість держава вимагає від них ще й компенсувати своїм героїзмом непрофесійність тих, хто мав би забезпечувати фінансування і міжнародну підтримку партнерів.

Учора Прем'єр-міністр сказав про дефіцит бюджету Міністерства оборони України в сумі 27 мільярдів доларів. Для них це невелика різниця – 27 чи 29 мільярдів. Яким саме статтям видатків це загрожує парламент також не поінформований. Нам розповідають про 45 законопроектів, необхідних для отримання західної допомоги, і вішають всю відповідальність на парламент, на монобільшість, до речі, забувши сказати, що 15 із 45 законопроектів ще не внесені урядом.

Де був уряд Свириденко? Розтринькував гроші на кешбеки, фактінги, чекінги, «єБаки» та інші речі махрового популізму, забираючи гроші з бюджету Сил оборони. П'яний карнавал популізму закінчиться похмурим похміллям. А рахунок? Рахунок виставлять платникам податків і народу. Прийняття 45 законопроектів дасть лише 8 мільярдів, а 12 мільярдів – це рішення уряду. Де в парламенті законопроекти про перезавантаження ДБР? Де законопроекти про конкурс на посаду Генерального прокурора? Де відставка голови фінансової розвідки корупціонера Проніна? Де? Де? Де?

Сьогодні я хочу наголосити: популізм починається з шоу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Цього тижня у Верховній Раді починається робота над проєктом Державного бюджету на наступний рік. Це серйозний процес, ми всі розуміємо, яка це відповідальність. Водночас із виконанням бюджету цього року вже є серйозні труднощі. На засіданні фінансового комітету кілька днів тому Міністерство фінансів вказало на те, що Україна вже обмежує частину витрат, бо не вистачає доступних грошей. Не виключено, що можуть бути затримки соціальних виплат. Поки що соціальні виплати не чіпають, і це добре, але ситуація залишається напруженою. Ми не можемо закривати на це очі.

На початку цієї сесії Прем'єр-міністр заявив, що уряд переходить у жорсткий режим економії через великі витрати на оборону. Він запевнив, що пенсії та зарплати виплачуватимуться, як і раніше, у визначені терміни. Такі запевнення важливі, але їх треба підкріплювати реальними справами. Люди чують обіцянки і хочуть вірити в них. На сьогодні пенсійна заборгованість уже перевищила 97 мільярдів гривень. Поки що йдеться про пенсії, які люди вибороли в судах. Це здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 157, якою передбачено, що особливий порядок виплати пенсій за судовими рішеннями ведеться роками, виплачується пропорційно, залежного від того, скільки грошей є в бюджеті на поточний рік. Людина може мати на руках остаточне рішення суду, але всю суму вона отримає тільки в разі, якщо держава виділить достатньо коштів. Так не повинно бути, не можна ставити виплату пенсій в залежність від наявності бюджетних коштів. Це підриває довіру до суддів, а також довіру до влади і до держави.

Колеги, за критерієм Світового банку дві третини українських пенсіонерів живуть за межею бідності. Багато хто отримує суми, які ледве покривають найпростіші потреби. Інфляція прискорюється, ціни ростуть і влада має зробити все, щоб пенсії та соціальні виплати продовжували надходити вчасно і в повному обсязі, інакше люди залишаються без захисту в найбільш критичний момент.

Кабінет Міністрів має забезпечити збереження пенсій та соціальних виплат. Пенсіонери чекають не слів, а конкретних дій від уряду та від нас. Треба вирішити питання з ліквідацією пенсійної заборгованості та гарантувати своєчасне надходження всіх пенсій без затримок. Це не лише тема грошей, а й питання справедливості та поваги до мільйонів наших співгромадян.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ. Михайло Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, кадри вирішують все. У прокуратурі, інших правоохоронних органах працюють, зокрема, фахові люди, але те, що суспільство почуло останніми днями, шокує і дивує навіть цинічних професіоналів.

Невже так можна, щоб у державі роками функціонували шахрайські кол-центри, які обманюють і забирають останнє зароблене з карток пенсіонерів, військових, інших чесних громадян, зокрема у європейських партнерів, які платять гроші державі, в тому числі прокурорам? Я не кажу вже про те, що це єдина структура, яка відправляє на пенсію у 40 років і дозволяє отримувати 200 тисяч гривень пенсії, залишаючись працювати на своїй посаді. Так, це прокуратура, яка є найвищим правоохоронним органом держави.

Я не знаю чи є достатніми підстави для вручення підозри відстороненому Генеральному прокурору України в екзилі, але якщо вони є, то антикорупційні органи зобов'язані це зробити. Суд має встановити таку заставу, щоб повернути обманутих українцям ті кошти, які забрали кол-центри.

Є питання й до інших правоохоронних органів. Хіба вони не обслуговують оперативно ту чи іншу територію, на якій знаходяться кол-центри? Два висновки: або вони непрофесійні, тому мають бути звільнені та відправлені на фронт, або вони в темі і в долі, а це кримінальна відповідальність, ними мають займатися антикорупційні органи.

Я вважаю, що наступний Генеральний прокурор має провести реальну реформу прокуратури, очистивши її від Кропиви та інших бур'янів. Решта правоохоронних органів мають зробити висновки. Цього тижня на розгляді є кілька законопроектів щодо кол-центрів. Чи розв'яжуть вони проблему? Ні, але це буде одним із важливих кроків з наведення порядку в державі та захисту чесної людини від шахраїв.

Коли нам кажуть, що немає грошей у бюджеті, що є велика дірка, це правильно, але подивіться на їхні сейфи й чемодани. Чи не там треба шукати гроші перш ніж іти з простягнутою рукою до наших партнерів? Я вважаю, що цього тижня мають бути проголосовані жорсткі законопроекти, щоб зробити спробу навести порядок у цій царині. Справедливість є і за неї варто боротися.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую до виступу заступника Голови Верховної Ради України Олену Костянтинівну Кондратюк. Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги! Я хочу розповісти вам про візит жіночої парламентської делегації до Європейського парламенту. Ми з колежанками з різних фракцій та груп мали чудовий візит саме до наших візаві з Європарламенту. Хоча ми мали програму жіночого лідерства, звісно, ми привезли і свої пропозиції до Європарламенту.

Хочу відзначити, що ми мали зустрічі з усіма політичними силами, фракціями Європейського парламенту, а також приємну і дуже важливу зустріч з Президенткою Європарламенту Робертою Мецолою. Саме їй ми передали п'ять пропозицій від нашої делегації. Я хочу зосередитися на них.

Насамперед ми запропонували статус спостерігачів у Європейському парламенті для українських парламентаріїв. Чому це важливо, я думаю, всі ви розумієте: тому що це, з одного боку, практичні кроки поступової інтеграції України до Європейського Союзу, з іншого – можливість бути інтегрованими до Європейського парламенту, що забезпечить постійну робочу взаємодію між двома нашими парламентами. Це перше.

Друге. Ми розуміємо, що в Європейському парламенті триває важливий процес бюджетування на сім років – з 2028-го по 2034-й роки. На відміну від нас Європейський парламент закладає кошти, зокрема для розвитку і відбудови України. Ми зосередилися на тому, що це має бути не менше як 100 мільярдів євро. Ми апелювали до Європейського парламенту і просили зосередити свої зусилля на цьому, пам'ятаючи про те, що, як сьогодні вже зазначали, один день війни в Україні коштує 190 мільйонів доларів.

Третій важливий аспект – це санкційна політика. Ми запропонували створити в Європейському парламенті спеціальний комітет із дотримання санкційної політики і контролювати, щоб треті компанії або країни не могли обходити санкційні навантаження, які мають впасти на російську федерацію. Важливий аспект – узгодження, уніфікація санкційних списків, у тому числі, критерії, практики застосування санкцій у країнах Європейського Союзу. Ви знаєте, що Канада першою застосувала санкції стосовно людей, які займаються індоктринацією і мілітаризацією українських дітей на тимчасово окупованих територіях. Для нас важливо розпочинати відповідні дії, застосовуючи санкційну політику.

Четверте. Звісно, це проведення в Європейському парламенті окремих дебатів стосовно українських дітей. Ми знайшли підтримку в цьому питанні Президентки та віцепрезидентки Європарламенту.

Найголовніше, звісно ж, питання забезпечення стабільного фінансування Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України, щоб його робота не залежала від щорічних добровільних внесків кожної з країн Європейського Союзу.

Я хочу сьогодні подякувати кожній депутатці, яка проявила свою фаховість і професійність. Ми всі були як одна команда і відстоювали національні інтереси України в Європейському парламенті. А Європейському

парламенту хочу подякувати за всебічну підтримку України, зокрема наших парламентаріїв.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякую.

У нас заява із проханням замінити перерву виступом від депутатських груп «Довіра» та «Партія «За майбутнє».

Антон Яценко. Будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановний народе України! Шановні колеги! Хочу повідомити, що вперше в історії України відбулося відкликання міського голови за народною ініціативою. Ідеться про мера Умані Ірину Плетньову. На жаль, ми отримали інформацію, що вона через вплив та підкуп суду намагається зупинити рішення з'їзду «Партії «За майбутнє». Тому ми закликаємо всіх – засоби масової інформації, громадські організації – тримати під контролем це питання. Я як народний депутат, якого ви обрали від округу № 200 з центром в місті Умані, у разі, якщо станеться таке неправосудне рішення, закликаю людей не зволікати, а виходити на мирні акції, протести і відстоювати свої права згідно із законодавством, боротися з неправосудним рішенням, якщо, не дай Боже, таке буде прийнято.

Крім того, звертаємо увагу на необхідність дотримання законів під час розслідування низки резонансних справ, що стосуються Черкащини. Наприклад, так звана справа 1 мільярда – найбільша із розкрадання гуманітарної допомоги, № 4202325210000000037, яка наразі розслідується Головним слідчим управлінням і блокувалася чинним (уже майже у відставці) Генеральним прокурором Кравченком. Так само треба взяти на контроль розслідування кримінальної справи щодо державної зради мера Умані Ірини Плетньової, яка нагородила подякою митрополита РПЦ під час війни у 2023 році.

Ми маємо дотримуватися законів і бути демократичною країною, яка крокує до Європейського Союзу, а не Північною Кореєю. Прошу всіх – і колег-депутатів, і громадські організації, і насамперед людей взяти це під контроль.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, якщо всі виступили, пропоную рухатися далі. Для початку – провести сигнальне голосування відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України. Перед голосуванням прошу народних депутатів України перевірити наявність особистої картки в пульті, що знаходиться на робочому місці. Нагадую: треба одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «за» до появи результатів голосування на табло. Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 200.

Проголосували: за – 200, проти – 6, утрималися – 5, не голосували – 85. О'кей.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Перелік питань, попередньо узгоджений Погоджувальною радою депутатських фракцій та груп, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Шановні народні депутати, відповідно до пункту 25 частини першої статті 85 та частини третьої статті 131¹ Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить надання згоди на звільнення з посади Президентом України Генерального прокурора.

Відповідно до пункту 11 частини першої статті 106, частини третьої статті 131¹ Конституції України Президент України вніс подання до Верховної Ради України щодо надання згоди Верховної Ради України на звільнення Руслана Андрійовича Кравченка з посади Генерального прокурора. У зв'язку з цим у Верховній Раді України зареєстровано відповідний проєкт постанови [№ 16064](#). Відповідні матеріали вам надані.

Згідно з пунктом 4 частини четвертої статті 20 Регламенту Верховної Ради України дане питання включається до порядку денного сесії позачергово без голосування.

Шановні колеги, пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 181.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питання.

До слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності Сергій Костянтинів Іонушас. Будь ласка. 4 хвилини.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! На засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності 14 вересня 2026 року було розглянуто внесений Президентом України проєкт Постанови

Верховної Ради України «Про надання згоди на звільнення Президентом України Кравченка Р.А. з посади Генерального прокурора» (№ 16064). Зазначеним проєктом постанови з огляду на погодження пункту 25 частини першої статті 85, пункту 11 частини першої статті 106, частини третьої статті 131¹ Конституції України пропонується надати Верховній Раді України згоду на звільнення Президентом України з посади Генерального прокурора Кравченка Руслана Андрійовича.

За результатами розгляду та обговорення зазначеного проєкту постанови Верховної Ради України Комітетом з питань правоохоронної діяльності ухвалено рішення рекомендувати Верховній Раді надати згоду на звільнення Президентом України Кравченка Руслана Андрійовича з посади Генерального прокурора.

Шановні колеги, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, запишіться, будь ласка, на виступи для обговорення: два – за, два – проти.

Ахтем Чийгоз, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

Ірина Володимирівна Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні українці! Фракція «Європейська солідарність» говоритиме не про прізвища, а про інституції. Як так трапилося, що через сім років ми бачимо тотальну деградацію держави, тотальну руйнацію всіх державних інституцій? Кожна людина, яка потрапляє в ці інституції, з білої сторони переходить на чорну. Як так трапилося, що пан Кравченко, який до 2019 року брав участь в АТО, займався розслідуванням злочинів Януковича, замість того, щоб руйнувати російський Карфаген, очолив «Карфаген» разом зі своїми партнерами, перетворивши прокуратуру на якусь угруповану злочинну банду, яка просто кришує бізнес і незаконні кол-центри?

Як так трапилося, що в нас є дві служби безпеки? Одна воює на фронті і знищує ворога, а друга так само кришує цей бізнес. Як так трапилося, що ви будете голосувати за відставку четвертого Генерального прокурора часів епохи Зеленського, і всі ці чотири генпрокурори проживають своє краще життя за кордоном? Нагадаю: всіх їх призначали за одним принципом – не професійності, а лояльності, з однією вимогою – тиснути на опозицію, збирати на неї компромат, відкривати нові й нові кримінальні справи замість того, щоб боротися зі злочинністю. Ми бачимо, що Зеленський не розбирається в людях, замість нормальної кадрової політики розводить бардак, який руйнує державу зсередини.

Вимога фракції «Європейська солідарність» – не лише відставка Генерального прокурора, а насамперед повернення конкурсів на посади в Генеральній прокуратурі. Ми більше не дозволимо вам призначати людей з вулиці за списками. Дуже важлива також реформа ДБР, і це вимога наших європейських партнерів. Кожен з вас має понести відповідальність за руйнацію держави, за те, що ви обираєте на найвищі посади...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Аркадійович Бужанський, фракція «Слуга народу».

БУЖАНСЬКИЙ М.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Звичайно, ми всі проголосуємо за відставку Генерального прокурора. Я, щиро кажучи, не знаю, який конкурс дозволив би обрати, наприклад, Юрія Віталійовича Луценка Генеральним прокурором, коли його дружина була головою фракції БПП. Але я зараз не про це.

Чому так відбувається? Чому відбувається така ганьба? Це тому, що парламент втрачає свої контрольні функції, тому що ми дозволяємо міністрам, керівникам правоохоронних та інших органів не з'являтися на виклики комітетів, ТСК, не відповідати на запити і звернення народних депутатів. Контрольна функція парламенту починається з поваги до парламенту.

Закликаю вас, щоб більше не виникало таких ситуацій, як та, у яку потрапила країна з Генеральним прокурором, щоб ми не втратили Генеральну прокуратуру як інституцію та правоохоронні органи, не перетворювати Верховну Раду на секретаріат, який бездумно голосує все, що пропонує Кабінет Міністрів чи ще хтось. Давайте боротися за суверенітет Верховної Ради, бо від неї також залежить суверенітет України.

Я голосуватиму за проєкт постанови. Ще раз підкреслюю: ми маємо виконувати нашу контрольну функцію для запобігання подібному.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход, депутатська група «Партія «За майбутнє».

СКОРОХОД А.К., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»).* Учора Генеральний прокурор Руслан Кравченко повідомив, що Президент та голови антикорупційних органів політично стримували його від прийняття рішень про оголошення підозр у вчиненні тяжких та особливо тяжких злочинів головам цих антикорупційних органів, їхнім близьким родичам та працівникам в обмін на гарантії безпеки і недоторканності. Я, до речі, про злочини говорила з трибуни, але тоді всім було байдуже.

Серед заявленого було зазначено про вплив на суддів ВАКС. До речі, це абсолютна правда і більшість із присутніх тут колег відчули це на собі. Далі з'ясувалося, що він повідомив про підозри Семену Кривоносу та дружині Олександра Клименка. А потім відбувається якась каламуть – набушники їдуть домовляються в Офіс Президента, чи все вже було домовлено з головою фракції «Слуга народу» та Михайлом Ткачем з «Української правди», і наприкінці дня ми прочитали на офіційному сайті Офісу Генерального прокурора повідомлення про скасування і спростування підозр.

Тобто хтось, незрозуміло хто, незаконно втручається в систему ЄРДР, скасовує рішення чинного Генерального прокурора та відмазує великих антикорупціонерів від відповідальності, хоча рішення Генерального прокурора може скасувати Генеральний прокурор. Виходить, що в нас антикорупціонери недоторканні, хоча вони такими не були.

Інше питання: як виїхав Генеральний прокурор? У нас ще є каста недоторканих. Тоді виникає ще одне питання: а про що домовилися з Президентом? Може йому і всьому його оточенню дали гарантії недоторканості? У нас просто в країні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція партії «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). У цій країні є одна людина, яка нічого не знала про кол-центри. За дивним збігом обставин ця людина сидить на Банковій і призначає Генерального прокурора. У четвертий раз призначаємо, у четвертий раз нічого не знали, дізналися з медіа. Уся країна знає про кол-центри, уся країна чула, як ошукують наших громадян, батьків, громадян ЄС. Уся країна спостерігала це роками. Не знав Президент, дізнався з медіа. Так само, напевно, він не знає, що кол-центри кришують усі його правоохоронці.

Ми ж не повіримо в те, що один заступник департаменту був такий потужний, що всіх їх кришував. Уся країна обговорює, як носять мішки з грошима, уся країна тепер знає, як готувалася атака на НАБУ і САП. Хто поніс кримінальну відповідальність, хоча б політичну? Тому що Президент про це не знав. І тепер головне питання: а де сам Президент? Ви щойно згадували про суб'єктність українського парламенту. Згідно з законом Президент має представляти подання про відставку стовідсотково свого чергового Генерального прокурора. Де Президент? Де виконання конституційних обов'язків?

Шановні друзі, вся країна знає про мішки з грошима. Усі прокурори в нас чомусь знають про *Cartier* і *Rolex*. НАБУ знає, що прокурори знають про *Cartier* і *Rolex*. Президент не знає. І п'ятий раз робитиме ту саму помилку,

розраховуючи на інший результат. Саме для того, щоб розірвати це порочне коло, треба приймати закон про конкурс на посаду Генерального прокурора, інакше це буде повторюватися знову і знову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка. Будь ласка, 1 хвилина. Потім – Валентин Наливайченко, 1 хвилина. І будемо голосувати. Запросіть депутатів до залу.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Генеральні прокурори були до цього, будуть після цього, але це лише один Генеральний прокурор залишив нас перед таким тяжким вибором щодо голосування, покинувши територію України.

Шановні колеги! Цей приклад з Генеральним прокурором засвідчує одне: будь яка людина, фізична осудна особа, яка призначається на керівні посади, повинна відчувати парламентський контроль.

Перше. Хто в цьому залі бачив його для звітності за рік, який він пропрацював? Відповідь: ніхто. А за законом він повинен був звітувати у травні. Скільки разів він звітував у комітеті? Жодного разу.

На мою думку, треба все-таки відповідати за такі призначення і не допускати їх у майбутньому. Рішення треба приймати фахово, здійснювати парламентський контроль. Його відсутність має наслідки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентин Наливайченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 1 хвилина. Займіть свої місця.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». «Карфаген» має бути зруйнований, Генеральний прокурор має бути звільнений. Відшкодування усіх збитків, особливо громадянам України, має бути здійснено так само невідкладно. Застава для топ-корупціонерів з Офісу Генерального прокурора і не тільки має бути спрямована на відшкодування збитків громадянам України. Втеча у стилі «Пшонка-стайл» має бути так само розслідувана і покарана – така наша позиція.

Крім того, вимагаємо, щоб у подальшому призначення на керівні посади у правоохоронній системі перебували під суспільним, парламентським контролем, щоб не допустити невігласів і корупціонерів. Антикорупційні перевірки, детектори брехні, люстрація, врешті-решт, має відбутися тут і зараз. У цьому питання національного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення завершено, переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 25 частини першої статті 85, частини третьої статті 131¹ Конституції України, статті 212 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про надання згоди на звільнення Президентом України Кравченка Р.А. з посади Генерального прокурора» ([№ 16064](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 317.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступне питання порядку денного – проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення норм законодавства у сфері питного водопостачання та водовідведення» ([№ 13578](#)). Буде кілька виступів. Цимбалюк, Кучеренко. Хто перший?

Цимбалюк. Будь ласка, 2 хвилини. Кучеренку надайте слово, будь ласка.

Кучеренко, 5 хвилин.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановні народні депутати! Фракція «Батьківщина». Дуже прошу вас уважно послухати, щоб ви зрозуміли що голосуватимете, які проблеми, пов'язані з питною водою, якістю, тарифами, які підвищуються по всій країні, будете розв'язувати. Думаю, українцям це буде цікаво. Щойно ми з колегою Антоном Яценком обговорювали тариф на воду в Умані – 160 гривень за куб. Безліч малих населених пунктів, де за останні роки тариф на воду кардинально підвищився і становить 120, 150, навіть 180 гривень за куб.

А знаєте, який тариф, скажімо, у Києві? Значно менше – 30 гривень, а тепер буде 60 гривень за куб. Ви можете порівняти платоспроможність мешканців Києва, Львова, Дніпра чи Одеси з платоспроможністю мешканців маленьких населених пунктів, де захмарний тариф і якість води, м'яко кажучи, слабо відповідає або зовсім не відповідає нормам питної води?

Запевняю вас, що цей законопроект, на жаль, не дає відповіді на питання, як добитися справедливості. Справді, визначається, що населені пункти можуть жити за тимчасовими дозволами. Двадцять років тому, коли я був міністром, так само тисячі населених пунктів жили за тимчасовими дозволами на воду. Їм щороку продовжували ці дозволи, але я не бачу кардинальних зрушень у кращу сторону.

Дивіться, яка ситуація. Держава, по суті, відсторонюється від питання якості води і передає його вирішення на місця: друзі, мешканці сіл та селищ, це ваші проблеми, зробіть собі за рахунок тарифу якісну питну воду і все буде добре. Тільки про гроші не йдеться, а також про те, що вони не зможуть здійснити кардинальну перебудову об'єктів водопостачального господарства, і в результаті – приречені страждати від неякісної води. Це одне питання.

Я не хочу критикувати законопроект, він щонайменше пропонує визначення і дефініції, хто за що відповідає, але не дає відповіді на ключове питання: де врешті-решт візьмуться гроші на фінансування державної програми «Питна вода України», спрямованої на забезпечення населення питною водою належної якості у водопроводах по всій території України. Запам'ятайте: якість води – це національний пріоритет. Не можна перекладати на міста розв'язання цієї проблеми. Держава має опікуватися якістю питної води, бо від цього залежить здоров'я нації та її довголіття.

Друга складова. Нарешті в цьому законопроекті хоч трішки визначилися, хто за що відповідає, хто встановлює тарифи, а хто може контролювати. До речі, українці та депутати-мажоритарники, зверніть увагу: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг нещодавно отримала право контролювати тарифи на воду у ваших населених пунктах. Якщо громади, справді, хочуть перевірити чи правильно встановив тариф орган місцевого самоврядування, треба звернутися до НКРЕКП, вона зобов'язана буде здійснити професійний аудит.

На превеликий жаль, вирішуючи питання щодо контролю за тарифами на воду, не вирішуються ключові питання: де взяти гроші на модернізацію підприємств водопостачання; за рахунок яких джерел відбудеться ця масова модернізація, без якої підприємства приречені; як убезпечити водоканали від шалених втрат води по 40, 50, 60 відсотків, які намагаються закласти в тариф і виставити населенню. Немає нової тарифної методології. Країна живе за тарифною методологією 20-річної давнини. На жаль, у цьому законопроекті не пропонується вирішення таких питань.

Фракція «Батьківщина» утримається від голосування, але всі проблеми я вам окреслив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, Будь ласка, 2 хвилини.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я погоджуюся з позицією Кучеренка, шанованого фахівця, зокрема в галузі, яку ми обговорюємо. Хочу розставити кілька акцентів.

Справді, контролювати якість питної води – це все-таки функція держави в цілому, бо коли центральні органи виконавчої влади на місця перекидають усе, крім ресурсу, забираючи його з місць у центр, це щонайменше несправедливо. Кожна територіальна громада, яка має комунальне підприємство із надання

послуг з водопостачання, визначає, яким чином контролювати якість води. До речі, в цьому законопроекті цю функцію запропоновано покласти саме на Міністерство охорони здоров'я України, яке каже, що для цього потрібен ще й додатковий штат.

Наступне – встановлення тарифів. Якщо територіальна громада буде встановлювати тарифи, а це вже відбувається, то в багатьох регіонах, особливо у великих містах ціна на воду зросте в рази. Чи зможуть мешканці отримувати якісну послугу? Якщо говорити про Львів, то львів'яни мають пам'ятати, що до 2009 року вода постачалася по годинах. Дякуючи тодішньому уряду Юлії Тимошенко, у 2008–2009 роках були виділені кошти з центрального бюджету. Сьогодні Львів і навколишні села мають якісну воду, правда? Ціноутворення – функція міської ради.

Фракція «Батьківщина» не підтримує даний законопроект у такій редакції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лукашук. Будь ласка, 2 хвилини.

ЛУКАШУК Б.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Добрий день, колеги. Я, безумовно, підтримую сказане колегами Кучеренком і Цимбалюком. Хочу зауважити, що безпечна питна вода та стабільна робота водоканалів – це, безумовно, важливі завдання. Зазначений законопроект частково врегульовує ці питання, але до другого читання в ньому залишилися принципові ризики, на яких я хочу наголосити.

Перший – можливість тимчасово застосовувати відступи від показників якості води. У самому визначенні тимчасового відступу досі немає вимоги щодо максимального рівня вмісту відповідних речовин та елементів. Саме такого підходу вимагає Директива ЄС. На необхідності запровадження такого підходу зауважував Комітет Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг. Фракція «Батьківщина» також вносила відповідні поправки, які, на жаль, не були враховані. Не можна просто дозволяти відхилення від стандарту. Законом повинна бути чітко визначена межа, за яку можна виходити, а за яку не можна виходити за жодних обставин.

Другий ризик, який ми вбачаємо. Законопроект покладає погодження тимчасових відхилень на Міністерство охорони здоров'я, хоча сам представник міністерства зауважив, що немає ні фінансування, ні інформації, ні кадрів для такого контролю.

Наступний ризик. Закон набирає чинності з дня, наступного після опублікування, тобто громади фактично не матимуть часу, щоб підготуватися до його імплементації, запровадження в дію.

Я пропоную не поспішати. Наша фракція утримається від голосування за цей законопроект, до чого закликаю всіх колег.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заремський. Будь ласка, 1 хвилина.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Законопроект № 13578 має наблизити українські стандарти водопостачання до європейських. Однак є норма, яка, на мою думку, створює серйозні ризики.

Моєю поправкою 105 пропонується виключити можливість надавати підприємствам так звані тимчасові відступи від вимог до якості питної води. Що означає «тимчасовий відступ»? На який строк? За якими показниками? І головне, яку воду в результаті отримають люди? Якість питної води – це питання здоров'я і безпеки мільйонів українців, тут не може бути розмитих норм, які потенційно відкривають шлях для зловживань. Європейські стандарти – це підвищення якості води, а не право відступати від норми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще виступить Дмитро Олександрович Разумков, 3 хвилини, і потім у нас буде гість. Дмитре Олександровичу, до 3 хвилин. Запрошуйте народних депутатів до залу, будемо приймати рішення.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу, до 3 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, сподіваюся, на цьому тижні ми все-таки побачимо в цій Верховній Раді проєкт бюджету на наступний рік. Я дуже сподіваюся, що він буде хоч якось нагадувати документ про головний фінансовий план дій держави на наступний рік у рамках війни. Те, за що ви проголосували минулого року, – це сміття, інакше назвати ті папірці не можна. Сьогодні тут усі розпинаються і плачуть, що треба проголосувати все, чого від нас вимагають партнери: знищення ФОПів, підвищення податків на посилки, все – і добре, і погане. Чому? Тому що наші розумні урядовці з попереднього уряду, яким ви повірили і за бюджет яких ви проголосували, не зробили нічого, аби цей документ хоч трошки нагадував нормальний бюджет для держави.

Коли я казав з цієї трибуни про дефіцит у розмірі 1 трильйона гривень, я помилився. Станом на сьогодні він становитиме щонайменше 1 трильйон 800 мільярдів гривень. І це не просто дефіцит, який був відображений у бюджеті, це додатковий дефіцит. По факту ми виходимо на понад 56 відсотків дефіциту бюджету за поточний рік. Ви за це проголосували, ви своїми діями даєте можливість ходити і розповідати, що треба знищити ФОПів, зробити все,

щоб не було посилок, щоб українська економіка здохла, а український бізнес не міг виживати під час російських ударів. Ви своїми діями, голосуючи за те, щоб забрати 40 мільярдів гривень із закупівлі озброєння, поставили під ризик заправки в Києві, по яких прилітає, склади, які так само руйнуються, інші об'єкти критичної інфраструктури, бізнесу, які залишилися без засобів до існування.

Фактично своїми діями, повертаючи ПДВ на пальне, ви спричинили підвищення ціни на дизель до 100 гривень. Із них 47 гривень люди платять незрозуміло куди, зокрема на корупційні схеми. Кошти нібито йдуть у бюджет, а потім осідають у кишнях незрозуміло кого. Ви фактично так проголосували за проєкт бюджету на 2026 рік, що він не може бути виконаний. Тепер ви перекладаєте відповідальність на людей, розповідаючи, що завтра знищите ФОПів, післязавтра введете додаткові податки в розмірі 30–80 відсотків на посилки тощо. Це фактично крок у прірву. Якщо ви вб'єте бізнес замість того, щоб йому допомагати, ви зробите все для того, щоб ворог переграє нас на лінії фронту, тому що ми не зможемо забезпечити армію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Перевірте, будь ласка, чому не працює табло. Може відійшов якийсь шнурочок.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення норм законодавства у сфері питного водопостачання та водовідведення» ([№ 13578](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Покажіть по фракціях та групах.

Шановні колеги, прошу залишатися на місцях.

Шановні колеги, сьогодні маємо честь вітати високого гостя з Японії, який прибув з візитом в Україну. Це перший історичний приїзд спікера парламенту Японії на демонстрацію підтримки нашої держави у цей надскладний час. У пленарному засіданні Верховної Ради України бере участь вельмишановний Спікер Палати представників парламенту Японії пан Ейсукі Морі разом з делегацією. Прошу привітати (*Оплески*).

Шановні народні депутати України! Шановні гості Верховної Ради України! Для нас велика честь приймати вас в українському парламенті. Ваш

історичний візит до України є важливим свідченням міцної дружби, солідарності та незмінної підтримки нашої держави з боку Японії в умовах триваючої російської збройної агресії. Для нас особливо цінно, що ви багато років особисто сприяли розвитку українсько-японського міжпарламентського діалогу, очолюючи японсько-українську парламентську групу дружби (*Оплески*).

Україна високо цінує вашу особисту принципову позицію та послідовну підтримку суверенітету, незалежності, територіальної цілісності нашої держави, а також чітку позицію Японії щодо засудження російської агресії. Ми вдячні Японії за масштабну політичну, фінансову та гуманітарну допомогу. Переконані, що ваш нинішній візит у статусі спікера Палати представників парламенту Японії надасть нового імпульсу українсько-японському міжпарламентському партнерству та сприятиме подальшому розвитку наших відносин.

Я прошу від себе: зверніть увагу, сьогодні пан Спікер Ейсукє Морі у фантастичній українській вишитій сорочці з відзнакою Верховної Ради «За нашу і вашу свободу».

Шановні народні депутати, на трибуну Верховної Ради України до слова запрошується вельмишановний Спікер Палати представників парламенту Японії пан Ейсукє Морі (*Оплески*).

ЕЙСУКЄ МОРІ, *Спікер Палати представників парламенту Японії*. Шановний пане спікере! Шановні депутати Верховної Ради України! Від імені парламенту Японії я маю велику честь звернутися до вас, представників усього українського народу, тут у залі засідань Верховної Ради, яка є центром демократії України і продовжує функціонувати навіть у складні часи повномасштабного вторгнення росії. Водночас це моя воля і доля, що я стою тут як спікер Палати представників парламенту Японії.

Протягом всієї моєї політичної кар'єри я завжди відчував особливий зв'язок з Україною. У 1990 році я вперше був обраний депутатом Палати представників, а через п'ять років у березні 1995 року під час візиту колишнього Президента України Леоніда Кучми до Японії було створено японсько-українську депутатську групу. Я беру участь у роботі парламентської групи з моменту її заснування вже упродовж більше 30 років. За цей час я зустрічався майже зі всіма українськими президентами та прем'єр-міністрами, які відвідували Японію.

Я мав також можливість зустрітися з Президентом Зеленським саме після його вступу на посаду Президента у 2019 році, коли він відвідав Японію і побував на церемонії інтронізації Імператора Японії. Як голова японсько-української депутатської групи я запросив пана Президента на сніданок з нашими депутатами. Я пам'ятаю, що всі члени групи були глибоко вражені щирістю пана Президента Зеленського.

У 2023 році під час візиту пана спікера Стефанчука до Японії для участі в зустрічі спікерів парламентів України і країн Групи Семи він вручив мені

та колезі Масахіто Моріямі нагороди від Президента Зеленського. Це був незабутній досвід для нас обох. Пан Моріяма, народний депутат Японії, тоді разом зі мною отримав цю нагороду. У 2024 році він відвідав Україну як міністр освіти, культури, спорту, науки та технологій Японії. Це був його другий візит під час повномасштабного вторгнення, а сьогодні він супроводжував мене до цього залу (*Оплески*). Пан Моріяма – мій безцінний колега, який стояв поруч зі мною, працюючи над розвитком дружніх відносин між Японією та Україною, коли я став головою групи дружніх відносин з Україною у 2011 році. Я надзвичайно пишаюся тим, що маю змогу представити пана Моріаму нашим українським друзям.

З моменту початку повномасштабного вторгнення невинні громадяни України зазнають несправедливої кривди, прекрасні міста зазнають руйнувань, знищується природа, а культура, яка є втіленням зусиль громадян, зазнає нищівних збитків. Спостерігаючи за такими руйнуваннями, ми й надалі відчуваємо глибокий смуток та сильний гнів, який важко виразити словами. Такі варварські дії росії є спробою позбавлення ідентичності України, підривають міжнародний порядок та цінності, які людство формувало протягом десятиліть, долаючи чисельні трагічні події. Ніколи не можна терпіти односторонньої спроби силою змінити статус-кво. Я висловлюю свою щирю повагу мужності та патріотизму українського народу. Українці продовжують боротися проти росії не поступаючись ні на крок, адаптуючись до змін ситуації та технологій, повністю розвиваючись.

Безпека в Індо-Атлантичному та Індо-Тихоокеанському регіонах тісно пов'язана. Північна Корея викликає серйозні занепокоєння через викрадення японських громадян у 1970–1980 роках, а також через програми створення ядерної зброї та ракет. Крім того, ми не повинні терпіти жодних односторонніх способів змінити статус-кво за допомогою сили та тиску, зокрема у Східному та Південно-Китайському морях.

Враховуючи складну безпекову ситуацію в Індо-Тихоокеанському регіоні, Японія не може дозволити собі залишатися байдужою до подій в Україні. У 2022 році, приблизно за два тижні до початку повномасштабного вторгнення росії, я разом з однодумцями, колегами з парламенту, нашими народними депутатами від різних партій подав до Палати представників парламенту Японії резолюцію, у якій закликав до покращення серйозної, тривожної ситуації в Україні.

Висловлено занепокоєння парламенту щодо напруженої ситуації навколо України та заявлено, що не можна допускати зміни статус-квот, що ми завжди будемо солідарні з народом України. Цю резолюцію було ухвалено одностайно Палатою представників парламенту Японії, що стало проявом єдності між правлячими опозиційними партіями, які часто конфліктують з багатьох питань. Відтоді двічі відбулися парламентські вибори, але позиція Палати представників залишається незмінною. Саме тому я приїхав в Україну від імені Палати представників разом з колегою паном Моріямою з апарату нашого парламенту.

Представники позапартійної групи парламентів прагнуть розвивати тісніші стосунки між обома країнами, щоб ще раз продемонструвати нашу позицію як в Японії, так і на міжнародному рівні. Японія, як і раніше, солідарна з Україною. Японія та Україна географічно віддалені одна від одної, але ми поділяємо спільну позицію: не можна терпіти спроби росії односторонньо та силовими методами змінити статус-кво. Ми не піддамося спробам росії дестабілізувати нас, будемо продовжувати підтримувати Україну та дотримуватися рішучої позиції, тісно співпрацюючи з Україною.

На жаль, Японія та Україна мають спільний серйозний досвід ядерних катастроф. До того, як стати депутатом Палати представників, я працював інженером у галузі атомної енергетики. Багато аспектів аварій на атомній електростанції Фукусіма дали мені привід для роздумів, зокрема з технічної точки зору. Найбільше мене вразили дії посла України в Японії Миколи Кулінича після землетрусу в Тохоку, де сталася критична ситуація на атомній електростанції. Посол тимчасово перебував у своїй країні, але саме в день землетрусу повернувся до Японії. У ситуації, коли було абсолютно неможливо передбачити, коли буде ліквідовано ядерну аварію, він міг би переїхати в регіон, розташований далі від атомної електростанції, але він повернувся до Токіо, щоб виконати свої обов'язки дипломата.

Непохитна підтримка посла у надзвичайно складні випробувальні для Японії часи красномовно продемонструвала, що насправді означає справжня дружба. Під час катастрофи Україна також продемонструвала непохитну солідарність з Японією, протягом шести днів після землетрусу Україна надала приблизно 2 тисячі ковдр, а згодом надіслала гуманітарну допомогу, зокрема 1 тисячу дозиметрів та 1 тисячу захисних масок. Я хочу скористатися цією нагодою, щоб ще раз висловити свою щирю вдячність нашим друзям, колегам у Верховній Раді, які представляють український народ, за доброту до Японії. Дуже дякую.

Я вважаю, що Японія та Україна мають три спільні риси. Про перші дві я щойно зазначив: перша – географічне розташування країн, що межують з росією; друга – досвід серйозних ядерних катастроф. Є третій спільний момент між Японією та Україною. Хоча обидві країни мають енергетичний потенціал, ми наразі маємо певні обмеження у доступі до енергетичних ресурсів. Енергетика є основою будь-якої економіки. Економіки країн, які залежать від зовнішніх поставок енергоносіїв, знаходяться у повній залежності від змін у міжнародних відносинах або політичних подій в інших країнах. Останніми роками ми спостерігаємо випадки, коли природні ресурси, такі як нафта і газ, а також важливі мінерали, необхідні для виробництва високотехнологічного обладнання, використовуються як засіб економічного тиску. Щоб протидіяти цим загрозам не лише в Японії, а й в інших країнах, докладаються зусилля для збільшення запасів нафти та покладів корисних копалин, а також для диверсифікації джерел постачання. Треба докладати політичних зусиль для розв'язання конкретних проблем шляхом розробки нових технологій.

Уже понад чотири роки Україна та український народ продовжують захищати державу від росії. Незважаючи на політичну ситуацію, яка загрожує самому існуванню країни, використовують свою мужність та патріотизм як рішучу силу для пристосування до реалій війни та постійного вдосконалення методів ведення бойових дій шляхом розробки та впровадження таких технологій як дрони, роботи та штучний інтелект. Я вважаю, що одним із чинників є ваш високий потенціал у сфері науково-технічного розвитку, саме тому Україна швидко стала провідним світовим виробником дронів під час вторгнення.

Учора я побував у Київському політехнічному університеті, побачив бронзову статую – пам'ятник доктору Євгену Патону. Я – колишній інженер, спеціалізувався на технологіях зварювання. Доктор Патон для мене та для зварювальників – справжній Бог. Дізнавшись, що він був українцем, я ще раз переконався у великому науково-технічному потенціалі України.

Японія має досвід подолання труднощів, таких як нафтова криза, а також масштабних катастроф. Завдяки цьому наші знання, технології та досягнення у сфері відновлення та реконструкції є одними з найкращих на міжнародному рівні. Упевнений, що коли Україна буде на етапі реконструкції, досвід Японії стане для неї дуже корисним. Я вважаю, що рани, завдані Україні як нації та кожному громадянину, глибокі й величезні, ніколи повністю не загояться. З огляду на велике горе людей, що вражають світ дивовижною стійкістю та силою, ми не можемо порівнювати шлях України із нашим власним. Водночас Японія і Україна побудували майбутнє завдяки науці, технологіям та силі своїх громадян. Дивлячись у майбутнє, я вірю, що наші країни зможуть об'єднати зусилля, щоб зробити свій внесок у зміцнення миру з міжнародною спільнотою.

Уже закладено основи для розширення сфери двосторонньої співпраці. Японія підтримує незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, залишається солідарною з Україною. Японія, співпрацюючи з країнами Групи Семи та іншими країнами, взяла на себе зобов'язання послідовно надавати Україні допомогу на загальну суму близько 20 мільярдів доларів у сферах гуманітарної допомоги, фінансової підтримки, відновлення та реконструкції.

Крім того, за направленням урядово-приватних місій у таких галузях як промисловий розвиток, інфраструктура, продовольство та сільське господарство можна побачити конкретний прогрес, зокрема зусилля із посилення активності японських компаній в Україні. Наприклад, японські інженери наполегливо працюють над підтримкою, покращенням ґрунту, деградованого через забруднення важкими металами, спричиненими війною, тим самим захищають фундамент у країні, яка є великою сільськогосподарською державою. Такий вид співпраці має вирішальне значення для відновлення, реконструкції України.

Ми сподіваємося, що новий досвід у майбутньому слугуватиме рушійною силою для подальшого розвитку нашої країни. Крім того, покладаємо великі надії на реформаторські зусилля України, спрямовані на європейську інтеграцію.

Збираємося й надалі їх підтримувати. Поряд з такою допомогою міжособистісні зв'язки сприяють підтримці та зміцненню відносин між нашими країнами.

Чемпіон із сумо – нашого національного виду спорту – український сумоїст Данило Явгусишин з Вінниці, який виступає зі сценічним ім'ям Аонішікі Арата, докладає всіх зусиль, щоб досягти наступного найвищого звання у сумо – йокодзуна. Інший український хлопчик також виграв чемпіонат у національному турнірі із сумо для дітей. Як показують ці приклади, обмін між людьми на різних рівнях, безумовно, зміцнює зв'язки між нашими двома країнами.

Навіть в умовах дедалі складніших міжнародних обставин Японія цінує та дотримується таких принципів як свобода, демократія, права людини та верховенство права, послідовно працює над підтримкою та зміцненню міжнародного порядку, заснованого на цих принципах. Демократія, в яку ми віримо, є основою для побудови демократичного суспільства. Демократія об'єднує націю, забезпечуючи права кожного громадянина у політичному процесі, і дає можливість повноцінно реалізувати свої можливості. Ми повинні щиро прийняти волю кожного громадянина, який піклується про свою країну, суспільство, сім'ю та майбутнє, заслужити і зберегти їхню довіру.

Я як член парламенту разом з колегами з Палати представників парламенту Японії та членами Верховної Ради України рішуче налаштовані продовжувати невпинні зусилля з підтримки верховенства права, будувати суспільство, в якому поважають права кожного та кожної. Я щиро сподіваюся, що Японія і Україна разом рухатимуться в майбутнє, максимально використовуючи свої сильні сторони не лише на парламентському рівні, а й у різноманітних сферах енергетики, науки, технологій, сільського господарства, культури та мистецтва.

Повага Японії до народу України, яка відстоює свободу, демократію, наші почуття солідарності з вами ніколи не зміняться. Японія та її народ і надалі будуть стояти разом з Україною.

Дуже дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ще раз подякуємо вельмишановному Спікеру Палати представників парламенту Японії разом з делегацією за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України і беззаперечну підтримку та внесок у розвиток українсько-японського міжпарламентського діалогу. Арігато годзаімас (Щиро дякую). (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду наступних питань порядку денного. Не розходьтесь, будь ласка, у нас є важливі законопроекти. Шановні колеги, прошу займати свої місця.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за організацію електронно-комунікаційних шахрайських організацій (шахрайських кол-центрів) та залучення до участі в них» ([№ 16014](#)) та альтернативного до нього законопроекту [№ 16014-1](#). Пропоную включити ці законопроекти до порядку денного сесії.

На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп ми домовились об'єднати обговорення цих законопроектів (*Шум у залі*). Я зараз запропоную прийняти його або не прийняти.

Андрію Вікторовичу, ми відмовляємося від цього? Не ставимо на голосування? Добре, як скажете.

Тоді повертаємося до розгляду законопроектів № 16014, № 16014-1. Пропоную включити до порядку денного сесії законопроект № 16014 та альтернативний до нього законопроект № 16014-1. Прошу голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Пропоную скоротити строк внесення альтернативних законопроектів до законопроекту № 16014 до початку розгляду питання. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

Мені кажуть, що ми не можемо розглядати цей законопроект.

Бакумов. Будь ласка, з процедури.

П'ять кнопок не спрацювало.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми зараз не можемо розглядати цей законопроект, оскільки Верховна Рада не скоротила строки, що не дозволяє нам розглянути його. Натомість є законопроект [№ 10190](#) Комітету з питань правоохоронної діяльності, який профільний комітет готував два роки. Стосується він того ж самого питання, він скопійований і внесений іншим суб'єктом права законодавчої ініціативи.

Пропоную лідерам депутатських фракцій та груп завтра на засіданні Погоджувальної ради включити до порядку денного депутатський законопроект № 10190 і прийняти його одразу в цілому, бо він уже прийнятий у першому читанні. І ми задовольнимо запит українського суспільства у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бужанський з процедури.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги, я повністю підтримую пропозицію пана Бакумова. Я голосував за попередній законопроект. Так

сталося, що він не набрав голосів, але, зважаючи на те, що питання, як каже пан Іонушас, сенситивне, я все-таки пропоную завтра проголосувати в цілому законопроект № 10190 і закрити назавжди питання боротьби з кол-центрами у країні як невизначене. Треба прийняти закон, за яким будуть працювати правоохоронці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до наступного питання. Це законопроект на схожу тему – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо захисту громадян, їхніх коштів від незаконних дій з платіжними інструментами й банківськими рахунками» ([№ 16013](#)).

Пропоную включити до порядку денного сесії законопроект № 16013 та альтернативний до нього. Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення строку внесення альтернативних законопроектів до законопроекту № 16013 до початку розгляду питання. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Можемо розглядати питання. Пропоную розглянути законопроект за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Для доповіді основного законопроекту запрошую від авторів представницю Президента України у Верховній Раді України Галину Олегівну Михайлюк. Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., *представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Шановний пане Голово! У наш час, коли українське суспільство живе та бореться у реаліях тривалого опору російській агресії, використання мереж номінальних платіжних рахунків, так званих дроп-рахунків, на жаль, досягло свого піку та перетворилося на окремий елемент кримінальної інфраструктури. Наявне правове регулювання не дозволяє ефективно боротися з цим ганебним явищем. Саме тому Президент України вніс до Верховної Ради та визначив невідкладним законопроект № 16013, спрямований на удосконалення норм кримінальної відповідальності за незаконні дії з платіжними інструментами, зокрема з метою шахрайства.

Даний законопроект розроблено з урахуванням положень Директиви Європейського Союзу та Ради про боротьбу з шахрайством і піддробною безготівковими платіжними засобами. Даним законопроектом розширюється об'єктивна сторона статті 200 Кримінального кодексу України шляхом доповнення такими діями, як фальсифікація платіжних інструкцій та інших пов'язаних з ним способів. Також встановлюється кримінальна відповідальність за передачу платіжного інструменту та пов'язаних з ним способів з метою вчинення шахрайства або іншого кримінального правопорушення. Визначаються особливості досудового розслідування кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень, передбачених статтею 200 Кримінального кодексу України. Розширюється перелік підстав для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру включно з її ліквідацією.

Колеги, прийняття цього законопроекту сприятиме підвищенню ефективності кримінально-правової протидії незаконним діям з платіжними інструментами та інших пов'язаних способів за вчинення шахрайства або іншого кримінального правопорушення. З огляду на зазначене прошу підтримати ініціативу Президента України та проголосувати за.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від авторів альтернативного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо встановлення адміністративної та кримінальної відповідальності за особливо небезпечні правопорушення в умовах воєнного стану» ([№ 16013-1](#)) запрошується для виступу Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка, 2 хвилини.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, тут правоохоронний комітет каже про свої законопроекти. Там дуже багато різних законопроектів, зокрема щодо відповідальності ТЦК. Ми порушуємо більш ніж важливе питання перед українським парламентом та суспільством. Кол-центри – це погано, питань немає, давайте з ними боротися. А ми не будемо боротися з тим «беспределом», який бачимо на вулиці, який називається «бусифікацією». Так це називається чи ні? Хто вважає інакше, нехай вийде на вулицю і запитас в людей, що вони думають з цього приводу. Це менша проблема? Ні, не менша, така сама, як і те, що намагалися через «бусифікацію» провести мобілізацію жінок. Ви пам'ятаєте, як включали в реєстри військовозобов'язаних жінок, накладали штрафи.

Що зробив голова комітету? Поховав наш законопроект, не давши його прийняти, не давши зробити нічого, щоб покарати тецекашників за той «беспредел», який вони творять. На сьогодні достатньо законів, щоб притягти ТЦК до відповідальності? Є, але виходить, що недостатньо, тому давайте приймемо більш комплексний законопроект, запропонований командою «Розумна політика». Там є і про кол-центри, і про відповідальність ТЦК. Це абсолютно відповідає тому, що турбує українське суспільство. Якщо ви вирішили погратися в покарання кол-центрів виключно у зв'язку з останніми

подіями, тоді так і скажіть, що будете реагувати лише на спалах зліва, спалах справа, а не на глибинні проблеми і виклики, які стоять перед українським суспільством. Те свавілля, яке ми бачимо на вулицях, яке називається «бусифікацією», турбує українців не менше, ніж проблеми кол-центрів, корупції, ті глобальні виклики, перед якими стоїть наша держава.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наступний – Іонушас?
Сергію Костянтиновичу, будь ласка.

ІОНУШАС С.К. Шановний пане Голово! Президіє! Шановні колеги! Комітет з питань правоохоронної діяльності на своєму засіданні 14 вересня розглянув проєкт Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо захисту громадян, їхніх коштів від незаконних дій з платіжними інструментами й банківськими рахунками» (№ 16013). Хочу звернути увагу, що розроблення, прийняття цього законопроєкту і встановлення кримінальної відповідальності за незаконні дії спрямоване на приведення законодавства України у відповідність до Директиви Європейського Союзу, Європейського парламенту та Ради від 17 квітня 2019 року про боротьбу з шахрайством та підрубкою безготівкових платіжних засобів та заміну Рамкового рішення Ради від 2001 року. Дорожня карта з питань верховенства права містить підрозділ «Боротьба з організованою злочинністю (загальні засоби боротьби з організованою злочинністю)» та пункт «Кіберзлочинність».

За результатами інформаційно-аналітичної роботи та узагальненої інформації, отриманої від правоохоронних органів, встановлено, що використання мереж, номінальних платіжних рахунків, «дроп-рахунків», набуло системного характеру та перетворилося на окремий елемент кримінальної інфраструктури, який забезпечує функціонування значної частини сучасних схем економічної, нарко- та кіберзлочинності. Саме на усунення зазначеної прогалини спрямовані зміни до статті 200 Кримінального кодексу України та доповнення новою статтею 200¹.

Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу, що на засіданні комітету ми ретельно обговорили положення цього законопроєкту. Розглянувши, комітет рекомендує включити його до порядку денного, скоротити строки розгляду. Пропонуємо прийняти законопроєкт в редакції комітету за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичним правками. Комітет вважає, що цей законопроєкт може бути прийнято як за основу, так і в цілому.

Шановні колеги, хочу зазначити, що даний законопроєкт...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього важливого законопроєкту.

Ар'єв Володимир Ігорович, «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Не минуло і п'яти років з того моменту, як Президент прозрів: виявляється у нас із 2022 року просто бум кол-центрів. Я наведу навіть певні цифри, тому що з 2022 року кількість заяв людей, які постраждали від кол-центрів, збільшилася у два – два з половиною рази.

Це справді, стало великою проблемою, тому що в результаті ми опинилися в такій ситуації. Як ви вважаєте, скільки шахраїв було засуджено і ув'язнено за цей час? Два. Два шахраї за більш ніж п'ять років. Вибачте, але щороку було до 80–90 тисяч заяв від постраждалих. Лише тоді, коли НАБУ відкрило очі всьому суспільству про те, що в Генеральній прокуратурі, виявляється, кришують, ми розглядаємо цей законопроєкт. Може, ми будемо чесними самі перед собою – усі ж знали, що таке кол-центри і що вони роблять. Тільки монобільшість і Президент нічого не робили. Ми бачимо, що не лише Генеральна прокуратура, а й МВС, СБУ, ДБР є кришувальниками цих кримінальних кол-центрів. Незалежно від того, як просуватиметься розслідування, фракція «Європейська солідарність» вимагає, щоб представники всіх силовиків вийшли на трибуну і сказати про причину своєї бездіяльності протягом останніх п'яти років.

Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ключко Андрій Андрійович передає слово Іонушасу. Будь ласка, Сергію Костянтинівчу.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги! Продовжуючи свій виступ, хочу дуже просто сказати вам, про що цей законопроєкт. Про те, що не можна передавати платіжні картки шахраям. Дуже важливо. Платіжні картки, які передаються шахраям, використовуються дуже широко. Це перше.

Друге. Шановні колеги, цей законопроєкт про те, щоб прийняти законодавство, яке синхронізує нас з Директивою Європейського Союзу. Це вже працює в Європі.

Третє. Дуже важливо. Це наші міжнародні правові зобов'язання, які дають нам можливість отримати шалені, так необхідні для Збройних Сил гроші.

Шановні колеги, з урахуванням того, що комітет підготував цей законопроєкт для прийняття за основу і в цілому, щоб розв'язати ці три проблеми, ми маємо проголосувати його в залі, щоб надати можливість і далі захищати нашу державу за ті гроші, які надійдуть від Європейського Союзу. Покажемо Європейському Союзу, що ми синхронізуємося з його

законодавством і розв'яжемо цю проблему шахрайства на території України. Прошу підтримати законопроект за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приходько Наталія Ігорівна, депутатська група «Відродження України». Будь ласка.

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Тищенко Миколі Миколайовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Миколо Миколайовичу, будь ласка.

ТИЩЕНКО М.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Вчора Директор НАБУ Семен Кривонос сказав фразу, яку я чекав понад три роки, що кол-центри є частиною російської диверсії, бо десятки тисяч молодих людей працюють не проти русні, а проти наших європейських партнерів. І додав, що частина правоохоронної системи корумпована, залучена до кришування цієї діяльності. Дякую, пане Кривонос. Шкода лише, що два роки тому це лунало інакше.

Дозвольте нагадати, що відбувалося: 20 червня 2024 року у Дніпрі напали на слідчого поліції, який разом зі мною намагався закрити найбільший кол-центр в Україні. Людину в погонах поранили під час виконання службових обов'язків. Колеги, саме того ж дня на мене почалася масована медіаатака. Десятки, якщо не сотні тисяч доларів вливали у блогерів, сайти, телеграм-канали. Пам'ятаєте, що ці рупори доводили суспільству? Хочу нагадати, вони казали що кол-центри мало не герої, працюють проти ворога, що їх чіпати не можна. І що тепер? Що ми бачимо? Якщо кол-центри за версією Голови НАБУ – це російська диверсія, як ми вчора почули, то в чийх інтересах мене два роки поливали брудом? Хто платив за ці кампанії? Чиї гроші заливали в телеграм-канали?

Я хочу сказати, що кілька років боровся із шахрайськими кол-центрами і подав понад 50 заяв про можливе кримінальне порушення. Що я отримав у відповідь? Домашній арешт, електронний браслет.

Закликаю депутатів не боятися незаконного тиску. Правда є, як я вам завжди казав. Ми з вами перемогли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко Валентин Олександрович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Дякую, пане Голово. Пані та панове! Дорогі наші захисники! Фракція «Батьківщина», безумовно, підтримує прийняття цього законопроекту в цілому. Поясню вам чому. Ми цілком рішуче налаштовані подолати нарешті кіберзлочинність, зокрема кібершахрайство, бо це загрожує громадянам України, на яких саме й спрямовано здирництво і корупція. Так само фахово ми заявляємо з цієї трибуни, що в країні треба навести порядок із захистом персональних даних громадян України. Це корінь зла, коли викрадають дані громадян України, а потім через IP-телефонію, кол-центри та інші шахрайські схеми здирають з людей інформацію, гроші, номери рахунків, навіть медичні діагнози і використовують для обкрадання. Ось у чому причина проблеми, яку треба розв'язати.

Шановні друзі, я підтримую фахівців із профільного комітету, але настав час чітко поставити запитання: який в країні головний орган із забезпечення кібербезпеки громадян України, зокрема наших захисників та членів їхніх сімей, яких так само обдирають, обдурюють, крадуть гроші з їхніх рахунків? Це перше.

Друге. Фракція «Батьківщина» знає, що з міжнародними партнерами – ФБР, Європол та європейськими кіберструктурами – можна і треба співпрацювати. Не дурити їх, не присилати їм нібито у відрядження корупціонерів – генеральних прокурорів, а зупиняти крадіжку персональних даних. Голосуємо – за.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Сірко. Будь ласка, 1 хвилина. І голосуємо.

Прошу запросити народних депутатів до залу, підготуватися до голосування.

СІРКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги, ми будемо підтримувати в першому читанні цей законопроект, але звертаю вашу увагу на те, що такий закон стосуватиметься, зокрема, таких випадків. Наприклад, пенсіонерка або пенсіонер дав свою картку дітям або сусідам, щоб зняли пенсію в банкоматі, до якого вони не можуть дійти, або в селі немає банкомата.

Шановні колеги з профільного комітету, дуже прошу вас виключити такі випадки, коли будуть каратися абсолютно безневинні громадяни лише тому, що, наприклад, не можуть дійти до банкомата, щоб скористатися своєю карткою. Безумовно, треба боротися і з дропами, і з відмиванням коштів не лише на рівні громадян, а й на рівні високих чинів, які системно втягують Україну в скандали. Відмивання коштів в Україні стає правилом на високому рівні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершити обговорення законопроекту. Підготуйтеся, будь ласка, до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо захисту громадян, їхніх коштів від незаконних дій з платіжними інструментами й банківськими рахунками» ([№ 16013](#)) за основу в редакції, запропонованій у висновку головного комітету. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я мушу запитати у вас. Комітет пропонує прийняти законопроект у цілому. Що ви махаєте, он три фракції проти! Можна я поставлю на голосування пропозицію про скорочення строків підготовки до другого читання? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Костюк з процедури. Тільки з процедури. Наступний законопроект у нас практично без обговорення.

Костюк з процедури. Тільки з процедури.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день. Житомирщина. З процедури у мене виступ щодо організації роботи Верховної Ради України. Річ у тім, що я нарахував щонайменше п'ять чинних народних депутатів України, які не перший рік перебувають за кордоном, не приїжджають в Україну, не беруть участі в засіданнях Верховної Ради України. Знаєте, дурний приклад заразний. У нас і так брак голосів за важливі законопроекти.

Руслане Олексійовичу, прошу вас як Голову Верховної Ради розглянути можливість законодавчих змін, щоб позбавляти таких депутатів-втікачів статусу народного депутата, щоб вони склали мандати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я хочу нагадати, що ще в 2019 році, якщо я не помиляюся, Президент України Володимир Зеленський вніс відповідні зміни до Конституції України. Однією з підстав позбавлення депутатського мандату є так звані депутатські прогули. Ви знаєте, що в нас, на жаль, триває воєнний стан, і ми не можемо вносити змін до Конституції, якою чітко визначено, якщо не помиляюся, сім підстав. Мають бути внесені зміни до Конституції. Я з вами цілком погоджуюся змістовно, але процедурно будемо працювати.

Шановні колеги, наступне питання голосуємо без обговорення. Це проєкт Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підвищення ефективності контролю за виробництвом та обігом тютюнової сировини» ([№ 15372](#)).

Я ставлю на голосування пропозицію... Ми одразу, без обговорення, так?

Шановні колеги, 1 хвилина? І голосуємо. Немає заперечень?

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, це не виступ, а пропозиція,

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Друзі, так не буде. Якщо так, тоді розглядаємо за скороченою процедурою. Ні, так не може бути. Голосуємо або так, або так. Андрію, я так не можу.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

Прошу записатися лише тих, хто буде обговорювати.

Шановні колеги, не розходьтеся, тому що це може бути швидко.

Будь ласка, записуємося на обговорення.

Перебийніс, фракція «Слуга народу». Буде обговорювати? Не буде.

Фракція «Європейська солідарність». Буде обговорювати?

Фріз Ірина Василівна. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимиру В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович. Потім – Кириленко. І голосуємо, шановні колеги.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Цей законопроект – далеко не перша спроба запровадити електронну простежуваність тютюнової сировини. Цього разу законопроект, справді, якісний і збалансований. На відміну від попередніх версій у ньому немає положень про стимулювання ворожого тютюну, що суперечить рамковій конвенції ВООЗ.

По суті, законопроектом пропонується запровадити європейські норми контролю за вирощуванням, транспортуванням, зберіганням та переробкою тютюнової сировини, більшість з яких набирає чинності у 2029 році. Наша фракція підтримує, звичайно, цей законопроект, але дуже важливо, щоб Верховна Рада звертала увагу на питання тютюну і куріння не лише тоді, коли це стосується податків.

Ми зобов'язані адекватно реагувати на загрози здоров'ю, особливо коли йдеться про здоров'я дітей. В Україні складається катастрофічна ситуація з нікотиновими снюсами, які в нас продаються без жодних обмежень, зокрема дітям. Найстрашніше, що головною мішенню виробників є саме діти, які, споживаючи цей підступний виріб без диму і запаху тютюну, вже в дитячому віці, на жаль, стають нікотинозалежними. Ми не можемо зупинити цю біду лише тому, що розроблений Комітетом з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування законопроект [№ 14110-д](#) з минулого року ніяк не дійде до нашого залу.

Днями Коаліція «Реанімаційний пакет реформ» оприлюднила заяву із закликом до парламенту терміново вирішити це питання. Ідеться навіть не про заборону нікотинових снюсів, яка запроваджена у ключових державах Європи, а про очевидні невідкладні речі – поширення дії антитютюнового законодавства, заборона реклами, заборона продажу дітям, маркування упаковок, попередження про небезпеку.

Я закликаю керівництво парламенту, представників усіх фракцій та груп почути українську громадськість, медичну спільноту, профільний комітет пана Радущького, нарешті розглянути і прийняти законопроект № 14110-д.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кириленко Іван Григорович. Будь ласка. І голосуємо, шановні колеги.

КИРИЛЕНКО І.Г. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я вийшов на трибуну з однією пропозицією до цього законопроекту. Він хороший, але може бути кращим – його треба зробити українським. Поки що це «законопроект Філіпа Морріса». Друзі, подивіться на обтяження, інші норми. Які треба виконати умови, щоб був прозорий ринок і прозоре виробництво? На превеликий жаль, вітчизняному бізнесу це поки що не під силу.

Я пропоную, і ми домовилися з розробниками, що до другого читання обов'язково повинна з'явитися українська норма: в суміші тютюну, який ми імпортуємо, має бути українська складова на 15, 20, 30 відсотків. Давайте порадимося з фахівцями, але вона повинна бути. Це на сьогодні зайнятість 50 тисяч особистих селянських господарств. Після прийняття закону, якщо він міститиме таку норму, це будуть сотні тисяч господарств. Це люди переважно похилого віку, які не поїдуть на заробітки в Польщу, а залишаться в Україні, це додаток до пенсії та імпортозаміщення.

Я прошу, щоб до другого читання така норма була обов'язково. Давайте зробимо закон українським.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги народні депутати, прошу займати свої місця і підготуватися до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проєкт Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підвищення ефективності контролю за виробництвом та обігом тютюнової сировини» ([№ 15372](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях та групах, будь ласка.

Шановні колеги, наступний проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо нерухомого майна, придбаного в іпотеку» ([№ 15335](#)). Ставлю на голосування пропозицію розглянути його за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 213.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова народного депутата Козиря Сергія В'ячеславовича. Будь ласка, до 2 хвилин.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги, Херсонщина. Ви знаєте, що питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб залишається одним із ключових викликів для держави. Для багатьох родин, які втратили житло або вимушені були залишити його на тимчасово окупованій чи прифронтовій території, державна підтримка є фактично єдиною можливістю придбати власне помешкання. Даний законопроект саме про це.

По-перше, усувається законодавча прогалина, що перешкоджає повноцінному використанню житлових ваучерів у поєднанні з банківським кредитуванням. Запропоновані зміни дозволять ВПО залучати іпотечні кошти для придбання житла навіть за умови передбаченої законодавством заборони на його відчуження. Таким чином, ваучер може бути використаний не лише як окремий

інструмент державної підтримки, а й як частина комплексного механізму придбання житла.

По-друге, забезпечується належний баланс інтересів держави, фінансових установ та громадян – отримувачів державної підтримки. Документом передбачено законодавче закріплення заборони на відчуження такого нерухомого майна, а також передачу в наступну іпотеку, водночас зберігаючи для людей можливість звернення стягнення на предмет іпотеки в разі невиконання позичальником своїх кредитних зобов'язань.

По-третє, запропоновані зміни вдосконалюють механізм державної реєстрації відповідних обтяжень, заборону на відчуження такого нерухомого майна. Це сприятиме насамперед правовій визначеності, прозорості операцій та мінімізації ризиків можливих зловживань під час реалізації державних житлових програм.

І найголовніше, на чому варто окремо наголосити, законопроектом не передбачено створення нового фінансового навантаження на державні або місцеві бюджети, його положення мають насамперед нормативно-правовий характер.

Колеги, прошу підтримати законопроект за основу і в цілому. Рішення комітету – прийняти за основу. Це дуже потрібний законопроект для внутрішньо переміщених осіб, військових, які отримали ваучери за майно, яке знаходиться в зонах, наближених до бойових дій, або в окупації.

Дуже вам дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, наступний – Фріс Ігор Павлович від комітету. Ознайомте нас з рішенням комітету.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги. Це дуже простий законопроект, але він потребує внесення змін до інших нормативно-правових актів, пов'язаних з необхідністю надати можливість громадянам України, які придбавають нерухоме майно, житло, зокрема за допомогою сертифікатів за програмою «ЄВідновлення», передавати його в іпотеку з метою отримання кредиту. У нас є процедура, закріплена законодавчо, якою визначено, що в разі придбання такого майна на нього накладається заборона відчуження. Як ви знаєте, заборона відчуження унеможлиблює передачу в іпотеку вказаної нерухомості. Цим законопроектом пропонується розблокувати таку норму. Вносяться зміни до законів «Про нотаріат», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про іпотеку».

Комітет підтримав законопроект і прийняв рішення звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України оголосити на пленарному засіданні під час

його розгляду про потребу внесення пропозицій та поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті, інших структурних частинах законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Комітет пропонує підтримати законопроект і за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти для обговорення законопроекту.

Федієнко Олександр Павлович, «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Максиму Ткаченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Ткаченко. З місця, будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, шановні колеги. Дякую пану Ігорю Фрісу та всьому комітету за підготовку і підтримку цього законопроекту. Дякую співголові нашого міжфракційного депутатського об'єднання «ВПО України» Сергію Козирю. Ми розглядаємо, справді, дуже простий, але дуже важливий законопроект. Ідеться насамперед про придбання житла не просто для внутрішньо переміщених осіб, а для категорій, яким ми надаємо ваучери по 2 мільйони гривень. Це родини УБД та люди з інвалідністю I та II групи, отриманої під час цієї клятої війни.

Цим законопроектом, сподіваюся, він стане законом, ми внесемо зміни, відповідно до яких людина зможе придбати те житло, яке вона вважає за потрібне, якщо це житло дорожче за 2 мільйони гривень. Ми бачимо, як на цьому вже спекулюють деякі власники житла. На жаль, спекулює багато ріелторів, агенцій нерухомості. Щойно з'являються державні кошти на ваучери, сертифікати «Відновлення», як у той же день житло, що вчора коштувало 30–35–40 тисяч доларів, стає 50–60 тисяч доларів. Ми надаємо можливість власникам ваучерів, сертифікатів «Відновлення» – ВПО і тим паче ВПО зі статусом УБД, зробити перший внесок і брати участь у програмі «Оселя». Дякую і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лопушанський Андрій Ярославович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЛОПУШАНСЬКИЙ А.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 125, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Шановні ВПО! Звичайно, «Європейська солідарність» підтримає цей законопроект у першому читанні, тому що ВПО постраждали чи не найбільше, втративши все інколи по два-три рази. Ключова мета законопроекту правильна – врегулювати можливість використання житла, яке внутрішньо переміщені особи набувають у власність із використанням житлового ваучера та іпотечного кредиту. Ідея дуже вірна. Держава має не лише декларувати підтримку людей, які втратили житло через російську агресію, а й створювати реальні механізми для придбання нового житла. Просимо комітет доопрацювати кілька питань.

Перше. Правова природа житлового ваучера та ключові умови його функціонування на сьогодні визначаються переважно постановою Кабінету Міністрів – це не найкращий підхід. Базові засади такого механізму мають бути визначені на рівні закону, саме на рівні закону.

Друге. Варто було б врахувати пропозиції Нотаріальної палати України щодо спрощення та здешевлення реєстраційних процедур для громадян, чие житло було знищено внаслідок російської агресії.

Нагадую: фракція «Європейська солідарність» послідовно підтримує захист внутрішньо переміщених осіб. Ми підтримаємо цей законопроект, але якщо держава не просто декларує, а турбується, я знову нагадаю номер законопроекту, усього п'ять цифр – [№ 11161](#). Цим законопроектом пропонується як реально отримати компенсацію за знищене житло мешканцям Маріуполя, Волновахи, Бахмута, Сіверськодонецька, Лисичанська та інших ВПО з окупованих територій. Верховна Рада України одноголосно підтримала його в першому і другому читаннях, комітет одноголосно підтримав. Чому закон не підписаний уже більше року?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, я закликаю вас підтримати цей законопроект, розроблений нашою ТСК. Ми щодня говоримо про єдність, підтримку громадян, але давайте чесно подивимося в очі мільйонам внутрішньо переміщених осіб. Що держава дала їм за всі ці роки війни? Мізерні виплати, які постійно скорочуються, обіцянки, які залишаються на папері. Люди втратили все: домівки, роботу, минуле життя. Замість того, щоб дати їм реальну підтримку для старту на новому місці, їх змусили ходити по десятках кабінетів чиновників. Постанова Кабміну мала б дати людям надію, об'єднавши житловий ваучер та іпотеку, але вона заблокована через проблеми у законодавстві, через які банк не може взяти в заставу майно, куплене за сертифікат.

Наш законопроект – це ключ, який відкриває переселенцям можливості. Ми чітко виписали, що державний житловий ваучер може і повинен стати першим внеском за іпотеку. Ми даємо тисячам українських родин реальну, законну і дієву можливість купити власну квартиру чи будинок.

На ці зміни чекають люди, які втомилися бути чужими серед своїх і щомісяця віддавати останні гроші за оренду житла. Досить затягувати процес, ми не маємо права втрачати наших людей. Прошу підтримати законопроект за основу і в подальшому – як закон.

Дякую всім, хто підтримує переселенців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина», передає слово Сергію Владиславовичу Соболеву. Будь ласка. Після цього переходимо до прийняття рішення.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Це питання, яке фактично зависло з 2014 року. Дійсно, є дві форми – ваучери і сертифікати. Якщо питання сертифікатів законодавчо врегулювали, хоча й з обмеженнями, то питання ваучерів регулюється окремим нормативним актом, який ніякого стосунку до законів не має. Саме в цьому полягає ключова річ, навіщо потрібен цей законодавчий акт.

Ми чудово розуміємо, що вимушені переселенці не можуть використати ті мізерні суми, які отримують, ні на проживання, ні на оренду житла. Саме виходячи з цього, держава повинна взяти на себе відповідальність за допомогу, зокрема, від наших міжнародних партнерів. Є низка програм з відбудови житла для вимушених переселенців, але поки що ми беремо на себе відповідальність виключно стосовно учасників бойових дій та інвалідів, які отримали інвалідність внаслідок бойових дій. Усі інші категорії не підпадають під дію такого закону, а це мільйони і мільйони наших громадян.

Закон, який ми проголосували, про який щойно казали колеги, досі не підписаний. Це фактично хрест, який висить на вимушених переселенцях. Вони змушені переплачувати шалені гроші за оренду житла, бо саме таким чином забезпечують себе житлом 99 відсотків із них. Саме тому за таким законом має бути прийнято наступний законодавчий акт, який врегулює питання видачі і житлових сертифікатів, і ваучерів усім категоріям вимушених переселенців. Це найважливіше, що ми повинні зробити в цьому сесійному залі саме для вимушених переселенців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Займіть, будь ласка, свої місця.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо нерухомого майна, придбаного в іпотеку» ([№ 15335](#)) за основу з доопрацюванням деяких положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Наступний проєкт Закону «Про внесення зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо зарахування плати за оформлення та видачу документів у галузі державного експортного контролю до спеціального фонду державного бюджету» ([№ 15400](#)). Секунду, друзі, спочатку треба проголосувати 226 голосами, щоб визначити його невідкладним. Залишайтеся, будь ласка на місцях.

Ставлю на голосування пропозицію визнати законопроєкт невідкладним. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути законопроєкт за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 213.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову Комітету з питань бюджету Підласу Роксолану Андріївну. Від комітету і від авторів – до 4 хвилин.

ПІДЛАСА Р.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поінформуйте про рішення комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Звісно. Шановні колеги, ви знаєте, що в липні 2026 року Кабінет Міністрів України запровадив спеціальний механізм контрольованого експорту зброї до держав-партнерів у форматі *Drone Deal*. У першу чергу вироблена в Україні зброя надходить до Сил оборони України, а в разі перевищення виробничих потужностей іде на експорт.

Змінами до Бюджетного кодексу, які ми розглядаємо в залі Верховної Ради, визначається, що 20 відсотків від експортного контракту сплачуються за дозвіл на експорт і передаються на потреби Сил оборони. Якщо казати конкретніше, то гроші зараховуватимуться до спеціального фонду бюджету Міністерства оборони і розділятимуться рівними частинами: на закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння і військової техніки для Збройних Сил України – 50 відсотків та на виплату грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України ще 50 відсотків.

За попередніми оцінками Міністерства оборони спроможності українських зброярів достатньо, щоб збільшити надходження бюджету від дозволу на експорт зброї на 40 мільярдів гривень, при тому що ця сума ще не враховує збільшення виробництва і кількості робочих місць, а відтак і податків, що надходять до державного бюджету, та додаткових надходжень валютної виручки.

Комітет рекомендував Верховній Раді включити законопроект № 15400 до порядку денного сесії, визначити невідкладним та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу і в цілому з пропозицією комітету щодо доповнення та необхідними техніко-юридичними правками.

Доповнення, рекомендоване комітетом.

Після слів «плата за оформлення та видачу документів у галузі державного експортного контролю» доповнити словами: «щодо експорту товарів військового призначення та подвійного використання».

Я хочу звернути вашу увагу на те, що Міністерство оборони під час засідання комітету висловило повну підтримку законопроекту і просить народних депутатів якнайшвидше прийняти ці зміни до Бюджетного кодексу. Прошу вас підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до обговорення законопроекту. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Володимир Гевко, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕВКО В.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Тернопільщина. Шановний Голово! Шановні колеги! Як заступник голови Комітету Верховної Ради з питань бюджету хочу закликати зал підтримати законопроект № 15400. Бюджетний комітет 14 серпня розглянув даний законопроект, визначив невідкладним і рекомендував Верховній Раді прийняти його за основу і в цілому. Я повністю це підтримую. Більше того, вважаю, що ми повинні були зробити це ще два роки тому.

Я радий, що 1 липня Кабінет Міністрів України запровадив контрольований і дозвільний експорт товарів військового призначення, але наші компанії вже ці роки виробляють товари військового призначення і зброю за кордоном, а це наше ВВП, яке ми просто віддаємо іншим країнам. Наша зброя на ринку озброєнь на сьогодні надзвичайно конкурентоспроможна завдяки унікальному досвіду її використання в бойових умовах. Ми повинні зробити все, щоб вона вироблялася в Україні, і ВВП залишалося у нашому бюджеті.

Цим законопроектом ми створюємо чіткий і прозорий механізм, у якому плата за оформлення та видачу документів у сфері експортного контролю щодо експорту товарів військового призначення та подвійного використання спрямовується до спеціального фонду Державного бюджету. Головне, що ці кошти матимуть конкретне призначення: 50 відсотків – на модернізацію і закупівлю озброєння і 50 відсотків – на грошове забезпечення військовослужбовців.

Закликаю всіх підтримати цей законопроект. Кожна гривня, яку ми сьогодні можемо додатково спрямувати на зброю і наших військових – це гривня, яка працює на обороноздатність України і збереження життів наших захисників...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Прошу передати слово Южаніній Ніні Петрівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Шановні колеги! Щоб у вас випадково не склалася думка, що ми говоримо про відкриття експорту зброї, скажу, що це рішення було прийняте ще на початку 2026 року, але оскільки системні рішення дуже рідко приймаються цією владою і підтримуються залом, ми маємо яскравий приклад, до чого призвело прийняття несистемних рішень.

Рішення про запровадження дозволу на надлишкову частину експорту зброї, яку виробляють наші компанії, включало і запровадження сплати до державного бюджету виробником товарів військового призначення спеціального платежу в розмірі до 30 відсотків таких товарів, які мають зараховуватися до спецфонду. Але уряд вирішив, що таким платежем має бути ввізне мито, і в червні цього року ви проголосували зміни до Державного бюджету щодо в'їзного мита від експорту зброї. Але виявилось, що запровадження ввізного мита може призвести до того, що багато виробників, які експортують не лише зброю, а й цивільні товари за аналогічними кодами, мають брати спеціальний дозвіл для експорту таких товарів.

Що далі робить уряд? Фактично руйнуючи систему компенсаційного розміру плати за надання адміністративних послуг, вводить квазі-податок і називає його платою за оформлення та видачу дозволу на експорт товарів. А далі ще цікавіше. Як виявилось, ця плата зараховується до місцевого бюджету. Як виявилось, місцевим бюджетом є місто Київ, і тепер цим законопроектом треба забрати цю плату з міста Києва і перенести до державного бюджету. Державному бюджету потрібні ці кошти? Потрібні, але місту Києву теж потрібні. Місто Київ недофінансоване, готове до зими не більше, ніж на 40 відсотків.

Ми не будемо підтримувати цей законопроект у першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, Євтушок Сергій Миколайович передає слово Крульку. І після цього голосуємо. Запросіть народних депутатів.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина» голосуватиме за цей законопроект. Якщо зважити на логіку формування бюджету і розподілу бюджетних коштів, то, безумовно, створення спеціальних фондів – не найкраща ідея, адже повинен бути єдиний казначейський рахунок, на який мають зараховуватися кошти. Але не в даному разі, оскільки йдеться про те, щоб кошти від експортного контролю напяму зараховувалися до спеціального фонду, з якого будуть прямо йти на Міністерство оборони для того, щоб ремонтувати техніку, а також забезпечувати грошове забезпечення наших військовослужбовців.

Ми вважаємо, що за таких умов цей законопроект може бути підтриманий. Закликаю колег у сесійній залі проголосувати, тим паче, що рішення бюджетного комітету – підтримати законопроект саме в такій редакції, що дасть можливість збільшити кошти для Сил безпеки і оборони. Я вважаю, що в нинішніх умовах іншого завдання для парламенту, ніж знаходити додаткові ресурси для посилення обороноздатності, для належного і вчасного грошового забезпечення військовослужбовців, інших пріоритетів у нас не може бути.

Український парламент мусить зробити все можливе, щоб фронт встояв, щоб у бюджеті були необхідні кошти, щоб ми могли протистояти російській агресії та врешті-решт змусити агресора відступити і забезпечити справедливий мир для нашої країни. Просимо проголосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу займати свої місця. Переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця і підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо зарахування плати за оформлення та видачу документів у галузі державного експортного контролю до спеціального фонду державного бюджету» ([№ 15400](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію направити законопроект на повторне перше читання. Будь ласка. Так, можна ще раз на повторне перше. Прошу голосувати.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію повернути законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Перед цим було 225 голосів. Рішення не прийнято. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях, будь ласка. Прекрасно.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за дії, які призводять до травматизму та смертності на дорогах» ([№ 15348](#)), а також альтернативний до нього законопроект [№ 15348-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути ці законопроекти за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 200.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова автора першого законопроекту народного депутата Медяника В'ячеслава Анатолійовича. Після нього – Гришук.

МЕДЯНИК В.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 27, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний головуєчий! Законопроект розроблено після системних правопорушень, що призводили до травм та смертності на дорогах. Ви бачили ці ганебні випадки, коли водії, порушуючи правила дорожнього руху, а саме збільшуючи швидкість, спричиняли гибель людей на дорогах Києва та всієї України. Дякую всім авторам законопроекту та тим, хто втілював цю ідею. Дякую Міністру внутрішніх справ Вигівському за швидке реагування на всі ганебні випадки і введення Києва та Київської області в систему «Фантом» для зменшення смертності на дорогах.

Що ми пропонуємо даним законопроектом? Підвищити штрафи, ввести системність відповідальності за правопорушення. Якщо водій системно здійснює порушення, то буде збільшено відповідальність. Ми вилучаємо норму про малозначимість правопорушень, щоб усі були рівні перед законом і відповідали за свої правопорушення.

Центр демократії та верховенства права проводив соціопитування у серпні 2026 року, які засвідчили, що більше 77 відсотків українців підтримують прийняття законопроекту про підвищення відповідальності за перевищення швидкості, що призводить до смертності на дорогах.

Шановні колеги, прошу всіх підтримати даний законопроект, бо він саме для зменшення смертності і травматизму на дорогах України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається автору альтернативного законопроекту народному депутату Грищуку Роману Павловичу.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Профільний комітет відхилив наш альтернативний законопроект. За настроями в залі я теж бачу, що не всі готові його підтримувати, проте українці гинуть на дорогах від перевищення швидкості, гинуть водії, пасажери, люди, які просто стоять на зупинці.

Із простим підвищенням штрафу за перевищення швидкості цю тенденцію змінити важко, тому що є люди, для яких штраф за перевищення швидкості – не перешкода, а запрошення до повторного правопорушення. Для них це не превенція, а просто додаткові витрати, тому тільки позбавлення прав за систематичне і суттєве перевищення швидкісного режиму може змінити ситуацію на дорогах. Ми не вигадуємо нічого нового, ці правила діють у розвинутих країнах, де низька смертність і травматизм на дорогах, де водій, який перевищує швидкість – це джерело небезпеки.

Шановні колеги, автомобіль – це джерело підвищеної небезпеки. Це має розуміти кожен, хто сідає за кермо, тисне на педаль газу, перевищує швидкість. Якщо цього розуміння немає, то ми повинні позбавляти права на водіння, а за водіння з позбавленими правами притягати до кримінальної відповідальності. Тільки так це працюватиме. Я розумію, що в цьому залі є багато людей, які не хочуть потрапити в число тих, кого потенційно можуть позбавити права на водіння, але це краще, ніж колись випадково потрапити під колеса тому, в кого треба було забрати права, а ми сьогодні цього не зробили.

Шановні колеги, я прошу підтримати альтернативний законопроект, але давайте проголосуємо хоча б за якийсь, тому я прошу підтримати і основний, і альтернативний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Голова комітету Іонушас Сергій Костянтинович. Будь ласка.

Ви доповідаєте? Давайте хтось виступить від комітету. Ознайомте з рішенням комітету.

Медяник.

МЕДЯНИК В.А. Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності опрацював даний законопроект. Маємо рішення комітету. Прошу надати 1 хвилину голові нашого комітету для ознайомлення.

Дякую.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності підтримав основний законопроект. Про що йдеться? Станом на зараз штраф становить, вдумайтесь, 170 гривень. Це не покарання. Це стимулювання порушувати правила дорожнього руху. Законопроектом, який підтримав комітет, передбачено збільшення розмірів штрафу, але помірковано, поступово. Відповідно пропонується за перевищення швидкості на 20 кілометрів на годину збільшити штраф до 780 гривень, більше ніж на 40 кілометрів на годину – до 2 тисяч гривень.

Що важливо в цьому законопроекті? Ми передбачаємо покарання за системні порушення, тобто перевищення швидкості 60–80 кілометрів на годину протягом року. Якщо людина скоїла такі правопорушення, карати вже суттєво, а саме штрафом у розмірі 17 тисяч гривень. Про що йдеться? Про те, що ми відслідковуємо і встановлюємо осіб, які системно порушують правила дорожнього руху, що призводить до смертей на дорогах.

Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект у першому читанні як перший крок. Ми спілкувалися з колегами щодо альтернативного законопроекту і долучитися до збалансованої роботи до другого читання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на виступи для обговорення: два – за, два – проти.

Скороход Анна Костянтинівна, депутатська група «Партія «За майбутнє».
Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Колеги, від збільшення штрафів менше смертності на дорогах не стане, бо не штрафи змушують людей дотримуватися Правил дорожнього руху, а відповідальність. Якщо просто збільшити штраф удвічі, нічого не зміниться. Той, хто платив 340...До речі, пане голову комітету, у нас 340 гривень штрафу, а не 170, 170 гривень – це якщо сплатити його протягом 10 днів. Треба посилювати кримінальну відповідальність у разі, якщо порушення Правил дорожнього руху призводить до тяжких наслідків. Тоді буде результат.

Якщо подивитися на проблему глибше, то в нас більшість ДТП скоюються мажорами, які потім відкупляються від повної відповідальності за вчинене. Вони відкупляються від тих смертей, які сталися внаслідок перевищення ними швидкості та недотримання Правил дорожнього руху. Більше того, треба дивитися в сукупності. Ми не кажемо, що винен завжди водій, хоча з точки зору закону винен завжди водій. А що казати про неякісні дороги, про відсутність нормального освітлення на дорогах? Що про це будемо казати? Вибачте, просте підвищення штрафів проблему не розв'яже, ну, може буде якоюсь медійною новиною за сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гевко Володимир Леонідович, фракція «Слуга народу».
Будь ласка.

ГЕВКО В.Л. Прошу передати слово Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумову? Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Знаєте, можна говорити, що підвищення штрафів українським парламентом завжди непопулярне, тому що суспільство його дуже складно сприймає. Наведу вам, на превеликий жаль, просто страшну статистику. За 2025 рік у дорожньо-транспортних пригодах загинуло 3 тисячі 249 осіб, лише в ДТП. Переважна кількість ДТП – це наслідки перевищення швидкості, з якою рухаються автотранспортні засоби. Лише з січня по липень 2026 року загинула 1 тисяча 466 осіб. І знову причиною стало перевищення швидкості.

На жаль, штрафи для наших співвітчизників, які порушують правила дорожнього руху, не є стримуючим фактором, вони не утримують від протиправних дій. Я підтримую думку членів комітету про те, що правильні два законопроекти – і основний, і альтернативний. Основний має бути прийнятий за основу з подальшим розглядом у другому читанні.

Я переконаний, що штрафами ми ситуацію не змінимо. Треба в разі повторного перевищення швидкості на 50–70 кілометрів, а це вже екстремальна їзда, позбавляти права керування автотранспортним засобом, Тільки це може змінити ситуацію. Ця ініціатива Романа Грищука є правильною, вона має бути інтегрована в тіло основного законопроекту, внесеного народним депутатом Медяником та іншими.

Шановні колеги, закликаю вас підтримати законопроекти і зберегти життя наших громадян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина»
Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Івану Крульку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Іванович Крулько. Будь ласка, з місця. Наступні – Колтунович, В'ятрович, і голосуємо.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». На українських дорогах триває справжня війна, гине дуже багато людей. Це абсолютна правда, але давайте подивимося на цей законопроект – чи здатен він точково, за рахунок підвищення штрафів за перевищення швидкості вирішити питання аварій і смертей на дорогах. Безумовно, що ні. Фракція «Батьківщина» виступає за комплексне розв'язання цієї проблеми.

А що в нас відбувається з освітленням пішохідних переходів? Його просто немає і на переходах збивають людей. А що в нас з якістю роботи дорожніх служб, які повинні працювати на повну силу, щоб забезпечувати безпеку на дорогах, якої немає. А що в нас відбувається з притягненням до реальної кримінальної відповідальності тих, хто їздить за кермом у нетверезому стані? Що з цим робити?

Ми вважаємо, що треба розробити комплексний законопроект про реальне притягнення до відповідальності всіх, хто порушує правила дорожнього руху, а також чиновників, відповідальних за безпеку на дорогах, яка не дотримується належним чином.

Фракція «Батьківщина» вважає, що від точкової зміни, запропонованої сьогодні, проблеми з аваріями, зі смертями на дорогах не будуть розв'язані жодним чином. Порушники правил дорожнього руху, які їздять по зустрічній смузі, робитимуть це й надалі. Ці штрафи точкові, їх підвищення не розв'яже проблеми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступний – Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Папієву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієву? Будь ласка, Михайле Миколайовичу.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Ви знаєте, це не перший законопроект, який приймає Верховна Рада України, і я не перше скликання чую тут: давайте підвищимо штрафи, і тоді аварійність на дорогах одразу щезне. Шановні колеги, це не так. Більше того, я прошу не вводити в оману суспільство, бо якщо взяти аварійність на дорогах, то перевищення швидкості становить менше 40 відсотків.

Що зробили автори законопроекту? Вони абсолютно популістично з комплексної проблеми висмикнули одну частину і намагаються нею врегулювати дуже складне питання. Ми стаємо Верховною Радою України одного кроку. Нам треба комплексно підійти до розв'язання проблеми аварійності на дорогах.

Перше питання – це наїзд на перешкоду, 20 відсотків. Врегулює цей законопроект цю проблему? Ні.

Друге – наїзд на пішоходів. Врегулює проблему цей законопроект? Не врегулює. Є ще маса проблем, про які знають автомобілісти, які щоденно їздять, зокрема освітлення пішохідних переходів.

Я сьогодні проїхав від Житомира до Хмільника. Дорога в такому стані, що неможливо взагалі їхати, навіть зі швидкістю 20 кілометрів на годину. Скажіть, хто за це несе відповідальність, бо ми платимо за стан доріг. У вартості кожного літра пального закладена якість доріг, а якості доріг немає. Що робити з мотоблоками, з велосипедистами, якщо вже немає проблеми купити ліхтарик за 3 гривні? Давайте підійдемо не популістично, а комплексно вирішимо це питання. Я тільки за те, щоб ми вирішували це правильно, щоб це було на користь пішоходів і автомобілістів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наступний – В'ятрович, 1 хвилина. Бачу, ще від фракції «Голос», 1 хвилина.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Україна – унікальна держава, де можна безкінечно перевищувати швидкість, і не лише зберігати права на водіння, а взагалі не нести жодного серйозного покарання. Мізерні штрафи перетворилися на абонемент на безкарність, що в свою чергу призводить до щорічного зростання

смертності на дорогах. Число загиблих у ДТП зросло з 2791 осіб у 2022 році до 3249 осіб у 2025 році. Петиція військовослужбовця «Хартії» Олексія Глушича – батька загиблого хлопчика Гриші із закликом запровадити адекватну відповідальність за порушення безпеки на дорогах та звернення громадських організацій здобули широку суспільну підтримку.

Законопроекти, які ми розглядаємо, покликані зупинити цю вакханалію безкарності та зберегти тисячі життів. Я разом із Романом Грищуком є автором іншого законопроекту, більш системного, європейського, який запроваджує більше відповідальності. Проте й основний законопроект, яким пропонується підвищити і диференціювати штрафи за порушення швидкості, є важливим кроком вперед. Я закликаю всіх колег...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Завершальний виступ, і будемо голосувати. Запрошую народних депутатів зайняти свої місця.

Осадчук Андрій Петрович від фракції «Голос». Будь ласка.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* У нас щорічно гине абсолютно неадекватна кількість людей, протягом останніх п'яти років – у межах 3200–3300 осіб. За рахунок зменшення чисельності населення Україна посідає перше місце в Європі за смертністю на 10 тисяч населення.

Питання треба вирішувати комплексно, в цьому немає жодного сумніву. Нагадаю колегам із фракції «Батьківщина», що згідно з Регламентом Верховної Ради України зміни до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення впроваджуються окремим законопроектом. Не може бути єдиного законопроекту, який вирішить купу питань.

У даному разі пропозиція абсолютно збалансована. Якщо ми хочемо захистити наших людей, я дуже прошу підтримати законопроект у першому читанні. Я думаю, це допоможе розв'язати хоч якусь проблему на дорогах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершуємо обговорення цих важливих законопроектів. Переходимо до прийняття рішення. Користуючись правом, наданим мені як головуючому, відповідно до статті 28 Регламенту я пропоную провести сигнальне голосування щодо цього законопроекту.

Шановні колеги, пропоную провести сигнальне голосування, щоб зрозуміти наявність голосів. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 221 (*Шум у залі*).

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Швидше, колеги.

Я попрошу ще раз поставити на сигнальне голосування законопроект [№ 15348](#), і будемо приймати рішення щодо розгляду цього питання.

Шановні колеги, ще раз ставлю на сигнальне голосування законопроект № 15348. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 210.

Шановні колеги! Оголошується перерва в нашому пленарному засіданні. Завтра продовжимо розгляд цього законопроекту одразу з голосування.

Я прошу колег, які є членами Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп, зібратися в моєму кабінеті засідання Погоджувальної ради.

Слава Україні!